

SKRÆPPEBLADET

SEPTEMBER 2007

Indianerdans ved Brabrand Sø

KOLOFON SKRÆPPEBLADET

ISSN 0906-267X

Gudrunsvej 2, kld., 8220 Brabrand

Tlf. 86 25 26 99.

E-post: redaktion@skræppebladet.dk

Hjemmeside: www.skræppebladet.dk

Åbent på deadlinedagen kl. 16.30-19.00

Skræppebladet er beboer- og foreningsblad for Brabrand Boligforening.

Redaktionen er valgt på beboermøderne. Bladets bestyrelse er den til enhver tid valgte foreningsbestyrelse.

Bladet udkommer den første uge i hver måned, undtagen januar og august.

Oplag: 5500 eksemplarer.

Årsabonnement: 170 kr.

Skræppebladet trykkes på

100% dansk genbrugspapir.

Redaktion:

Peter Kjellerup Tlf. 86 25 09 58 (afd. II)

Birthe Graff (frivillig) Tlf. 86 25 20 35 (afd. II)

Sebastian Adorján Dyhr (ansvh. redaktør) Tlf. 86 25 10 59 (afd. IV)

Helle Hansen Tlf. 40 71 86 75 (afd. IV)

Bo Sigismund Tlf. 87 38 17 57 (afd. IV)

Suleiman Jomaa Tlf. 28 12 96 26 (afd. V)

Jens Skriver Tlf. 86 24 54 19 (afd. VI)

Lars Eg (suppleant) Tlf. 86 24 51 61 (afd. VI)

Kurt Døssing Tlf. 86 94 97 06 (afd. X)

Ulrik Ricco Hansen Tlf. 26 29 36 64 (afd. XI)

Bent Jensen Tlf. 86 98 05 96 (afd. 22)

Hans Nikolajsen Tlf. 86 16 79 03 (afd. 23)

Fotograf:

Tegner:

Jesper Ankjær (I dette nr.: Regitze Dan Lambaa)

Internet:

Birthe Graff

Layout:

Jesper Krogh, tlf. 51 90 38 44

Korrektur:

Sebastian Adorján Dyhr, tlf. 86 25 10 59

Tryk:

Uni Tryk A/S

Indlæg sendes til:

Skræppebladet

Gudrunsvej 2, kld. 8220 Brabrand.

Stof modtages også gerne via e-post.

Sidste frist for aflevering af stof til oktober-nummeret er:

torsdag den 13. september kl. 19.00

Husk at sidste frist for huslejebetaling er

torsdag den 6. september 2007.

Er huslejen ikke indbetalt til tiden, overgives den til retslig inkasso efter 3 dage.

LEDEREN

MERE AF DET FORKERT

af Bo Sigismund

Så er der overskrifter til Gellerup igen! Foreningen og kommunen har begået en plan. Der er angiveligt ro mellem blokene. Et kendt ansigt går ind i politik. Der festes. Nu skal der sandelig laves butiksgade, og rådmanden klør efter at rive blokke ned. Skolen lukker til næste år. Det interessante er bare, at der ikke lyder et kvæk fra dem, det drejer sig om, nemlig de 5500 indbyggere i de 113 opgange. De får jo noget, og så skal man vel være taknemlig at holde kæft?

At foreningsbestyrelsen og administrationen står bag det hele, kan bare ikke tages som garanti for nogen som helst succes. For den fundamentale fejl i hele tankebygningen står tilbage: Det bliver meget svært at ændre andet end den fysiske virkelighed, når det hele sker ovenfra og på tegnestuer og i mødelokaler.

I løbet af de sidste 10 år er der tydeligt sket en nedslidning og forslumning i afdelingen, der er enestående i Århus. Andre store boligområder er i dag langt mere velholdte og attraktive. Beboersammensætningen (læs: andelen af ikke-danske beboere) er ikke længere unik og er ikke signifikant anderledes end for 10 år siden og kan derfor ikke tjene som undskyldning. Der er sket det, vi af al magt kæmpede imod i 70-erne, 80-erne og 90-erne. Vist bliver der svinet – men tag en tur til Rosenhøj eller Langkærparken og læg mærke til en langt bedre standard og fremtræden. Og der må da vist være nogen, der har ladet stå til, for det ihærdige og trofaste personale er der jo stadig! Kære beslutningstagere, hvad forestiller I jer ved at lukke skolen? Problemet er jo de børn, der ikke er i skole. I andre boligområder ser man ingen børn i dagtimerne. Det er en anden påfaldende forskel.

Foreningen får ros for at have stået fast i udsmidningssagerne, og til lykke med det – men hvordan ser det egentlig ud med det forebyggende arbejde for at undgå gentagelser? Det vi så, var jo enden på mere end 10 års laden stå til og laden berettigede klager fise ud i den tomme luft.

Ændrede udlejningsregler skulle give mulighed for, at mere socialt velfungerende beboere kunne flytte ind. Et godt initiativ, for de supergode lejligheder – trods snart 40 år gamle – fortjener bedre end at blive slum. Sagen er bare, at indflyttere og besøgende skal have nogen pænere omgivelser og nogen anderledes slagkraftige repræsentanter. De har ikke brug for en butiksgade – City Vest og Bazaren rækker fint. De ser mere på den daglige funktion.

Socialteknokraterne har leveret et projekt igen. Det minder om Rinkeby i Stockholm. Der fastholdt det socialmønsteret i stedet for at lave det om. Men for at vende udviklingen – hvis det da er det, man vil – kunne man i stedet lære af de afdelinger, der er lykkedes med det. I Vapnagård i Helsingør rev man ikke noget ned. Man byggede mere. I Værebroparken fik man styr på de sociale problemer. Hvordan holder de andre foreninger i Århus deres omgivelser så pæne?

Hvis man trods realiteterne stadig støber ny planer, slår sig for brystet og bilder sig selv ind at høre til eliten, går det som AGF. Det der virkelig betyder noget, er det, der sker på banen!

INDHOLD

4

En glad og tilfreds beboer i Gellerup

af Jens Skriver

En snak med den tidligere leder af Nærpolitiet i City Vest, Lars Bro.

8

Fritidsforeningen til høstdag på Gammel Estrup

af Peter Kjellerup Hansen

Fritidsforeningen medlemmer oplevede historiens vingesus.

12

Indianerdans ved Brabrand Sø

af Uldrik Ricco Hansen

For 13. gang blev der afholdt indiansk »powwow«.

6

Spritnye nyheder på Skræppebladets Blog

Følg lokale begivenheder dagligt.

7

Fritidspas til udsatte børn og unge

Alle skal ha' mulighed for at gå til noget i fritiden.

10

Gl. Estrup

Et besøg på en Herregård.

14

Astronomiens vugge stod i Irak

Astronomiklub Capella.

15

Beretning med visioner og overvejelser

Om foreningens beretning 2006.

16

Glemte sønavne og grotesk kløver

Mere om naturen fra Holmstrup Mark.

17

Robotklubben »Erob« genopstår

Successen fortsætter.

18

Brabrand Kulturuge...

For ottende år i træk blev der afholdt kulturuge.

19

Afdelingsmøder Efteråret 2007

Se hvor og hvornår der er møde i DIN afdeling.

20

Holmstrups ældste historie

Lidt om Holmstrups oprindelse.

21

Din afdelings ambassadør

Bliv medlem af Skræppebladets redaktion.

22

Kommentaren

Kommentarer om alternativ integration og lukning af Nordgårdsskolen.

24

Foreningen

Om beskyttelse af ejendomsfunktionærer.

25

Klummen

25

Læserbreve

30

Aktiviteter

Gellerup Pensionistklub, Lokalcenter Gellerup, Skolestart, Café Vita m.fl.

1 - Hans Broges Parken	side 29
2 - Søvangen	side 26
6 - Holmstrup	side 26
11/12 - Odinsgård/Thorsbjerg	side 28

forside: Indianer Powwow ved Brabrand Sø
foto af Ulrik Ricco Hansen

EN GLAD OG TILFREDS BEBOER I GELLERUP

SNAK MED LARS BRO DER SØGER NYE UDFORDRINGER

af Jens Skriver

foto af Ulrik Ricco Hansen

»Jeg er en glad og tilfreds beboer i Gellerup, men der er ting, der skal ændres, og det vil jeg gerne være med til. Ændringerne skal ske i dialog med og respekt for de mennesker, der bor her, og de mennesker der på den ene eller anden måde blive påvirket af det«. Slutbemærkningen fra snakken med Lars Bro kunne stå som motto for hele samtalen.

Lars Bro, der hidtil har været leder af Nærpolitiet i City Vest, bliver boende på Gudrunsvej, selv om han har fået en ny stilling i Ledelsessekretariatet på Politigården. For ikke så længe siden blev han valgt til bestyrelsen for Brabrand Boligforening, og han har nu også meddelt, at han stiller op til

folketinget for Ny Alliance.

»Gellerup er et af de bedste steder, jeg nogensinde har boet. Jeg blev positivt overrasket over at komme til Gellerup. Her er ligeså meget ballade som andre steder, men der er meget fokus på området«, indleder han med at sige.

Derfor spørger jeg: »Kan man smide hele familier ud, når et medlem laver alvorlig kriminalitet«?

»Det er Ok. Med udsmidning af familier. Det kan godt være konsekvens«, svarer han.

»Set fra en social side skal man tage sig af mennesker, men det bedste måde at tage sig af mennesker, er lade dem have ansvar for eget liv. Herunder at begå sig«, fortsætter han.

Boligforeningen

»Hvad vil du i foreningsbestyrelsen?« spørger jeg videre.

»Gellerupparken og Toveshøj er Brabrand Boligforeningssmertensbarn, men man kan gøre noget. Helhedsplanen er et meget væsentligt skridt i den retning. Der vil ske en vis sortering af ansøgerne om bolig. Ved kombineret udlejning kan ansøgere fravælges. Ved fleksibel udlejning kan ansøgere prioriteres. Vi har valgt kombineret udlejning under hensyntagende til de omkringliggende afdelinger. Der har været meget opmærksomhed omkring, at kombineret udlejning kan betyde, at hele boligforeningen kan komme til at betale for tomme lejligheder. Vi har fået

den aftale med kommunen, at hvis der bliver tomme lejligheder, kan vi bruge en venteliste,« svarer han.

»Dernæst skal jeg rundt til beboermøderne i de andre afdelinger til september og høre, hvad der rører sig her. Når man går i gang med noget nyt, skal man sætte sig ned og sætte en finger i jorden.

Endelig er der omkring Gellerup og Toveshøj en »dem og os« holdning. Boligforeningen kan bruges til at udvide kendskabet til, hvad det reelt er for mennesker, der bor her og omvendt, så parallelsamfundet kan blive ophævet.«

Folketinget

Lars fortæller han ikke tidligere har arbejdet med organisatorisk arbejde, men han har arbejdet logistisk og politisk. Han var i kort tid medlem hos Det radikale Venstre, indtil han skiftede til Ny Alliance. Han kom til møder hos de radikale, og hensigten var på et eller andet niveau at arbejde aktivt med politik. »Peter Thyssen sagde på et tidspunkt til mig. Når man vælger parti, vælger man ikke dem, man er mest enige med, men dem man er mindst uenige med. Ny Alliance er ikke så fastlåste og har en god måde til at inddrage alle i politikken. De andre partier er for afhængige af ideologien. Lad mig tage et eksempel. I TV så jeg en diskussion om tvangsbehandling af narkomaner. Alle med kendskab til sagen ved, at man ikke kan benytte frivillighed undervejs. Kun ved start. Er man fysisk afhængig af narkotika, er man villig til hvad som helst, som at springe fra en behandling. Alligevel sagde et medlem af borgerrepræsentationen i København: »Det er imod min ideologi«. Ideologien står i vejen«, konkluderer Lars.

Jeg spørger videre: »Kommer nogle af Ny Alliances kandidater til at bære tørklæde?« Efter et øjeblik tøven svarer han: »Det har jeg i princippet ikke noget imod. Det har ikke noget at gøre med hvad personen er, men hvem personen er. Jeg er f.eks. meget uenig med Asmaa og deler ikke hendes holdninger, men jeg respekterer dem.«

Skattelettelser

»Hvad med skattelettelser?« »Tja! Her må foretages en afvejning. Det koster noget at drive et samfund med alle

vores rettigheder. Politikerne har meget stort ansvar for at forvalte pengene ansvarligt. Det gælder også de valgte i boligforeningen. Når man bliver valgt, påtager man sig et ansvar. Vi er blevet et samfund af forbrugere. Mere og mere skal produceres. Borgerløn og lighed er fascinerende, men kan ikke fungere i praksis. Vi slipper ikke af med markedsøkonomi,« lyder svaret.

Gellerup i Folketinget

»Hvad kan Ny Alliance gøre for Gellerup?« »Jeg tænker mest på integration og har lært meget i Gellerup, som jeg kan bidrage med i det politiske liv. Isoleres man i forhold til det omgivende samfund, bliver man ikke integreret. Og omvendt hvis det omgivende samfund isolerer, bliver man heller ikke integreret. Det må ikke hedde dem og os«.

»Hvilke konsekvenser vil drastiske skattelettelser få for Gellerup?« »Skattelettelser gør det ikke. Der skal være penge til den offentlige husholdning. I Gellerup handler det om selvværd. Mange vil gerne arbejde, men har for lidt selvværd. Vi skal kikke på området med ressourcensyn og ikke begrænsninger. Vi er ikke længere en nationalstat, men et multietnisk samfund. Det kan det ikke hjælpe at blive sur over, men vi må forholde os til det. Vi er ualmindelig tolerante, så længe de andre er ligesom os. Som en somalier sagde: Når man kommer til Danmark, kan man godt blive lukket ind, men man bliver isoleret i forhold til danskerne, indtil man mener, at vi er integrerede.

Integrationen kommer kun, hvis danskerne åbner op«. Lars fortsætter: »Vi har et demokrati, vi kan være stolte af, men vi skal også åbne op.«

Meget vigtigt

»Hvad vil du ellers i Folketinget?« »Det handler i bund og grund om boligpolitik, socialpolitik, beskæftigelsespolitik og retspolitik. Socialpolitik har meget at gøre med at holde op med at gøre folk til klienter og holder op med at fratage dem ansvaret for eget liv. Politikken skal lægges om, så folk bliver ansvarlige. I mange år er der blevet taget ansvar for folk og blevet sagt: Jeg ved, hvad der er bedst for dig og gør det. Retspolitisk skal der ikke indføres hårdere straffe, men straf har ingen effekt, så længe der ikke er en konsekvent retshåndhævelse. Den ene betingede dom efter den anden bliver ikke forstået. Retssystemet arbejder for langsomt. Rollen som nærbetjent er som voksenrollen. Hvis et barn gør noget, det ikke må, kan det ikke hjælpe noget at vente 14 dage med at skælde ud.«

Ogslutter Lars af: »Menneskerettigheder skal der værnes om, men man gør unge en bjørnetjeneste ved ikke at få dem afrettet, når tingene sker, og det skal så vidt muligt ske i meget tæt samarbejde med forældrene.«

Min sidste kommentar: »Nu kaldes Ny Alliance en skraldespand.« Svaret: »Det har jeg ikke hørt, men det undrer mig ikke.«

SPRITNYE NYHEDER PÅ SKRÆPPEBLADETS BLOG

FØLG LOKALE BEGIVENHEDER DAGLIGT PÅ HJEMMESIDEN

tekst og foto af Ulrik Ricco Hansen

De seneste måneder har Skræppebladet forsøgsvis kørt en blog på hjemmesiden. Den er især blevet brugt til at samle op på helt aktuelle begivenheder med referencer til anden medieomtale eller steder på internettet. Der er nu over hundrede indlæg med nyt om stort og småt i boligforeningen og afdelingernes nærområde. Der opdateres flere gange om ugen.

Al teksten bliver ikke gengivet i den trykte udgave i Skræppebladet, men her følger et lille resume fra nyhederne, der er inddelt i forskellige kategorier:

Aktiviteter

Sommerferiens aktivitetstilbud til børn og unge er flere gange omtalt i forskellige medier. Især det store arrangement »Sol og Sommer i Gellerup«, der er et kommunalt tilbud til alle århusianske børn med mange forskellige aktiviteter. Opbygningen af naturlegepladsen i Gellerup og aktiviteter på Gellerup Bibliotek er nævnt ligesom markedsdag, projekt 8220 Naboskab og problemer i genbrugsbutik.

Arrangementer og kultur

Vi har fulgt med i både musikfestival, casting af århuspiger i City Vest og kommende arrangementer i Århus Festuge, hvor der bl.a. er musik og opera i Bazar Vest og et foredrag om modstandsbevægelsen på Brabrand Lokalcenter. Der er også nyheder om cirkus, Superkids, filmoptagelser, kræmmermarkeder og kammermusik i det vestlige Århus.

Livet i Boligforeningen

Der er nyt om beboerdemokrati og livet i Brabrand Boligforening. Det handler bl.a. om helhedsplan og plusplan, om varmemester-jubilæum, klager over nabostøj og så omtales et nyt tilbud fra Boligselskabernes Landsforening: De afholder nu skræddersyede kurser lokalt tilpasset den enkelte boligforenings eller afdelings behov.

Fra boligforeningens hjemmeside kan du skrive direkte til din lokale varmemester.

Bygninger og institutioner

En afgangselev fra Arkitektskolen har fået et legat for forslag til en moske, og internationale eksperter skal vurdere arkitektur i Gellerup. Måske rykker Huset til Gellerup. Det ser i hvert fald ud til, at der bliver et klatrecenter i Gellerupbadet, en skater/musik/baskethal ved BazarVest. Og så vil kommunen etablere et Sundhedscenter i Århus Vest i stil med det i Jægergårdsgade. Måske er der en sammenhæng med, at sundhedsministeren vil sundhedstjekke beboere i ghettoer.

På Jernaldervej i det tidligere IHF-klubhus ved siden af Ellekærskolen er der startet et nyt Kvindehus.

Job og erhvervsliv

Nogle nyheder fra erhvervslivet påvirker også mange beboere. F.eks. vil Dansk Supermarked nedlægge sine afdelinger i syd og nord for at bygge et stort lager ved Edwin Rahrsvej og Motorvejskrydset. I løbet af sommeren var der uden den store mediebevågenhed mange aflyste busafgange – op til 93 om dagen. Gellerup Kirke skal have ny præst, og boligforeningen ny inspektør.

Skole og uddannelse

Et af de store emner er skolelukning, hvor Nordgårdskolen midt i Gellerup sammen med Frydenlundskolen skal lukkes næste år til august, med mindre høringsvar inden november får byrådspolitikerne på andre tanker. Der er farlige skolekryds, og der er børn som

påvirkes på skolebænken af bomber vist i tv.

Brabrand Boligforening administrerer Hejredalskollegiet, men administrationen er blevet stærkt kritiseret af bl.a. Aarhus Universitet, der helst ikke vil bruge det nedslidte kollegium, hvor der i øvrigt er kortest ventetid, selvom der aldrig har været så mange kollegiesøgende.

Sport

Det kendte cykelløb, Post Danmark Rundt kørte meget tæt på afdeling Borumtoften i Borum. Der var stor jubel hos irakere, der kørte rundt med hornet i bund, da Irak vandt fodboldturneringen Asia Cup, og så har der været DM i kano og kajak på Brabrand Sø.

For cyklister i hele Århus er der forbedrede forhold i vente med nye cykelstier til bl.a. Brabrand Nord og Hasselager.

Politik og debat

Beboere i boligforeningen skriver læserbreve til de lokale dagblade. Og der er beboere, der udtaler sig kritisk om f.eks. helhedsplanen. Der er færre venstrefolk i Byrådet, og Lars Bro stiller op til Folketinget for Ny Alliance.

Den Danske Forening blev kendt for at udgive et Voldsmose-spil – et brætspil om fordomme om livet i en ghetto.

Kriminalitet og politi

Selvom der er sager om bilafbrændinger, masseslagsmål, overfald, trafikuheld, og stigning i taskerøverier, betegnes sommeren som den roligste i mange år. Politiet har også haft held til at opklare

bl.a. en stor narkosag og en indbrudstyv blev dna-afsløret som gerningsmand til en voldtægt for to år siden. En sag om jule-brand pga. et glemt stearinlys hos en klunser endte usædvanligt i retten med domsafsigelse. Og så var der nyheden om at fotofælderne på bl.a. Ringvejen er ren kulisse – de har ikke fungeret i årevis.

Skræppebladet

Der er selvfølgelig også nyt i egne rækker. Vi offentliggør redaktionsevaluering af de seneste udgivelser, og vi annoncerer om, hvornår det nyeste blad er klar til download (så kan du nemlig

læse i Skræppebladet før det kommer fra tryk og uddelt i postkasserne). Vi diskuterer forhold om hjemmeside og blog, og giver tilføjelser og rettelser til det trykte blad. Og så er der selvfølgelig historien om attentat mod redaktionslokaler.

Gå selv på opdagelse i Skræppebladets blog. Du kan oprette dig som bruger og skrive kommentarer eller være med til at skrive indlæg.

<http://blog.skraeppebladet.dk>

START PÅ FORSØG MED FRITIDSPAS TIL UDSATTE BØRN OG UNGE

ALLE SKAL HAVE MULIGHED FOR AT GÅ TIL NOGET I FRITIDEN

Af Sebastian Adorján Dyhr

I januar måned i år bevilgede Socialministeriet et tilskud til et 2-årigt forsøg med fritidspas til udsatte børn og unge, så disse kunne få mulighed for at deltage i det lokale foreningsliv. Forsøgets målgruppe var i udgangspunktet børn og unge i aldersgruppen 0.-7. kl.

Formålet med forsøget er, at give børn og unge fra familier med en husstandsindkomst i år på under kr. 134.000 mulighed for at deltage i aktiviteterne i en lokal børne-, ungdoms- eller idrætsforening. I forsøget vil disse børn og unge kunne få betalt et kontingent på op til 1.000 kr. om året.

Det viste sig heldigvis i forbindelse med detailplanlægningen af forsøget, at antallet af børn og unge i målgruppen var mindre end forudsat. Det betyder, at det er muligt, at udvide forsøget til også at omfatte unge på 8.-9. klassetrin.

Interesseorganisationer er med

»Jeg er utrolig glad for, at det nu er lykkedes at få skaffet økonomiske fripladser til fritidslivet, ligesom der i mange år har været økonomiske fripladser til dagpasningen«, udtaler rådmand Flemming Knudsen, som for snart 4 år siden lancerede idéen som Kulturrådmand.

»I ansøgningen til Socialministeriet har jeg lagt vægt på«, siger Rådmanden videre, »at de lokale interesseorganisationer (Idrætssamvirket Århus og Århus Ungdommens Fællesråd) har givet tilsagn om, at de vil afsætte økonomiske midler til anskaffelse af udstyr til de nye medlemmer, som medlemsforeningerne kan søge om tilskud til.«

Relevante parter er orienteret

Starten på forsøget er den 1. august 2007 og forsøget løber indtil den 30.

juni 2009.

I den forbindelse er der udsendt et brev til alle foreningerne i Århus Kommune om forsøget. Ligeledes er skolerne, Den Central Pladsanvisning og andre institutioner i Magistratsafdelingen for Børn og Unge, de lokale socialcentre samt Borgerservice orienteret om forsøget.

»Jeg håber meget«, siger Flemming Knudsen, »at foreningerne vil tage godt imod disse børn og unge og derved give dem mulighed for aktivt at deltage i fritidsaktiviteterne, og give dem en god oplevelse og mulighed for at etablere nye kammeratskaber og sociale netværk.«

For yderligere oplysninger kontakt Rådmanden for Kultur og Borgerservice Flemming Knudsen, 89 40 23 80 eller Erik L. Würtzenfeld, Sport & Fritid, 89 40 48 74

FRITIDSFORENINGEN TIL HØSTDAG PÅ GAMMEL ESTRUP

MAN MÆRKER HISTORIENS VINGESUS

af Peter Kjellerup Hansen

foto af Bo Sigismund

Det var en strålende sommerdag, både vejrmæssigt og humørmæssigt, da 46 opstemte medlemmer af Fritidsforeningen - en busfuld - søndag den 5. august 2007 drog ad Djursland til med ret kurs mod herregårdsmuseet Gl. Estrup og det tilhørende landbrugsmuseum.

En »høstdag« i grupper

Klokken var henvend 10 formiddag, og solen bagte fra en skyfri himmel, da 46 syngende medlemmer fra Fritidsforeningen ankom til Gl. Estrup og et sandt virvar af internationale turister. Målet var at besøge den gamle herregård, studere de gamle landbrugsredskaber, som forlængst har tjent deres dont, og dvæle lidt ved den tid, hvor adel og bønder gik i samhörig flok. Besøget var planlagt som en »høstdag« ad fortids gange, i gruppefærd. Første stop er selve herregården, som med sine røde renæssancemure, tårne og indgangsportaler, opført af den berømte godsbesidder, lensmand og rigsråd Esge Brock, og omkranset af en bred voldgrav, massivt troner højt op i landskabet.

Ad fortids gange

Indenfor bag herregårdens kraftige mure er hvert rum som en individuel repræsentant for egen stilperiode. Fra kældrenes hvælvede og uhyggessvangre labyrintgange over middelalderens

kalkmalerismykkede kapel, gennem tjenestefolkenes afdeling med folkestue, pigekammer og et fantastisk stort herregårdskøkken, renæssancestuerne med de tunge massive møbler, barokperiodens pompøse ridderisal med 8 imponerende gobeliner, rokokoperiodens møblement i let og

elegant stilart, empiren og klunketiden med »plyds og papegøjer« og frem til 20. århundredes indretning. Det er en vandring ad fortids gange, som var man gæst hos de to store slægter, der engang levede og virkede her. En tidsrejse gennem sale og rum fra hvis kalkede vægge fortidens beboere betragter os, afløst af de gamle papirstapeter fra Brochernes æra, ikke udskiftet eller retoucheret. Fra Scheelernes periode fremstår de oprindelige stukgesimser og pudsede lofter uforstyrret tydelige i deres originalitet. Tiden synes at stå stille, og alt det takket

være den erfarne sagkunds kass konserverende kyndighed.

Fra »Den gamle Stald« til »Den gamle Smedje«

Med de mange fortidsindtryk må vi tilbage til nutiden. Så næste stop er restauranten »Den gamle Stald«, en nyrenoveret sidebygning på gårdspladsen foran selve herregården. Her kan man både spise indendøre - for de betalende - og udendøre for de, som har mad med hjemmefra. Alle 46 deltagere fra Fritidsforeningen spiste indendøre: karbonader med grøntsager og til dessert citronfromage. Dagen var stadig ny, og nye oplevelser lå forude. En nabobygning bag »Den gamle Stald«, fungerer som »Den gamle Smedje«. Vi kikker indenfor. Gammel Estrup har haft sin egen smedje siden 1761, og den har været i brug helt frem til 1910. Siden 1986 har den været bemandet af Gammel Estrups smedelaug, der har eksisteret siden 26. september 1985. De forestår som tidligere, nu tilknyttet landbrugsmuseet, al vedligeholdelse af de gamle landbrugsredskaber og -maskiner, og medvirker med færdighedsdemonstrationer f.eks. ved høstdage og pløjedage,

og så deltager de også på den årlige landbrugsmesse.

Landbrug og Teknik

Fra »Den gamle Smedje« er turen kort til det egentlige landbrugsmuseum. Her foregår løbende udstillinger. I øjeblikket er emnet »Bondeliv«. En mosaik med faktuelle situationer fra bondestenalder til landboreformerne, samt landbrug og teknik, der viser bondens udviklingshistorie gennem 6000 år. På 1.-salen er der forskellige udstillinger om biavlens historie samt en stor modelsamling. Længere fremme i bygningerne står de gamle traktorer og landbrugsredskaber. De dækker et samlet areal på 4000 kvadratmeter – så langt øjet rækker – og det er en imponerende samling – »guf« for enhver samler. Her finder vi Danmarks ældste traktor og Verdens ældstbevarede binder. Der er alt repræsenteret indenfor landbrugets historie, og for den ældre generation, som har oplevet landmandslivet i barndommen, kalder det på nostalgien. I tilknytning til landbrugsmuseets bygninger er der et center »for den levende kulturarv«. Herinde finder vi det nye og visionære landbrug. Her er åbne stalde, bygget i smukke limtræskonstruktioner, der

danner en perfekt ramme som bolig for museets husdyrbesætning, der består af Det jydsk kvæg, landracefår, geder, kaniner, ænder, gæs og høns.

Til høstdag på marken

Mættet af de mange indtryk kan det godt knibe at mødes til eftermiddagskaffe tilbage i »Den gamle Stald«. Men det lykkes at samle alle til kaffe og hjemmelavet herregårdslagkage. Derefter går det ud i naturen for at se »marken blive mejet«. Det foregår ude på en af Gl. Estrups marker et par kilometer fra hovedgården. Der er ikke kun høstarbejde, endskønt det foregår for fuld intensitet med hjælp fra børn af de mange turister, de fastansatte og tilfornødte løst ansatte for en endagsoplevelse. Men der er også hestemarked. Der er dyrskue med fremvisning af de forskellige jydsk kvægracer med dertilknyttet historie. Et par enkelte baks ihærdigt i forsøg på at være tækkemænd – af den fortidige skole – og der er et utal af boder af forskellige slags, og så alle de mennesker. Vi er rundt og forhøre os hos enkelte bag boddiskene, ser på, hvad de laver, og spørger til priser. I en af boderne sælger en Bodil Ting-

hede selvavede dukker fremstillet af fine træspåner, speciallim og iført forskellige dragter, og hun demonstrerer, at hun kan lave portrætdukker af kunder, som ønsker sig sådanne – og de ligner. 250 kr. må vist siges at være billigt for sådan en. I en anden bod sidder

Grete Fraas Nielsen fra Fausing med sine voksne døtre, og laver kunstfærdigt fine kniplinger, efter gamle Tøndermodeller. Men her er der forskellige priser.

Med hvilke indtryk

En begivenhedsrig og helt igennem sommervarm dag nærmer sig sin afslutning. På hjemturen er der igen høj humørsang, forestået af René Skovsager. Det er åbenbart, at han vil følge op på sit forslag ved Fritidsforeningens Generalforsamling den 24 maj 2007 om tilskudsansøgning til en sangturnering. Han bakkes op af Kirsten Hansen. Undervejs hjem spørger vi til, hvilke indtryk besøget på Gammel Estrup og Landbrugsmuseet har givet. Hvad der har gjort størst indtryk. Inga Andersen, Fritidsforeningens formand, var især imponeret af det store landbrugsmuseum, og syntes det var en oplevelse at gense, alle de maskiner, hun kunne

huske i anvendelse, da hun var barn. Dagny Mikkelsen var imponeret over de flotte tjenestepigerum på slottet. »De var langt finere, end man kunne forestille sig på den tid«. Så havde det også gjort indtryk at se udstillingen »Bondeliv«. »Det var forfærdelige kår, de levede under dengang, og så at man kunne få hovedet hugget af, hvis man fik et barn udenfor ægteskab.

Alt i alt en dag fyldt med indtryk og højt humør.

GL. ESTRUP

HERREGÅRDEN, DER OVERLEVEDE SIN FORTID

af Peter Kjellerup Hansen

20 km øst for Randers og 5 km vest for Auning, op til landevejen mellem Randers og Grenå hæver den monumentale, røde og tårnomkransede hovedgård Gl. Estrup sig stilfuldt op fra landskabet. En virkelig herregård med en markant historie at fortælle. En historie om en forvandling fra agtet herresæde til et vidt berømt landbrugsmuseum.

Et Arvegoods

Gammel Estrup har eksisteret siden starten af 1300-tallet, og har i 600 år - frem til 1926 - aldrig været handlet, men er gået i arv fra far til søn/datter. Dens første ejer skulle være en Anders Jensen, som byggede en mindre borg på stedet og kaldte den »Essendrup«. Den blev ødelagt få år efter, men genopført på et sikkert voldsted. I starten af 1600-årene blev navnet »Essendrup« ændret til nuværende »Gammel Estrup«, samtidig med anlægget fik sin borgagtige karakter med voldgrav, senere suppleret med karpedamme og haveanlæg i barokstil. To danske adelslægter, Brock og Scheel, levede og havde deres bolig her. I århundreder var de to blandt Danmarks største og rigeste godssamlere. Fra 1350 til 1625 var det slægten Brock, som beboede slottet i lige slægtslinie, og ud af denne fremstår især to som særlig markante, Lave og Esge Brock. Lave Brock, en af de tidlige ejere, var kendt som et brushoved, der lå i konstant strid med de omkringboende herremænd og storbønder. I 1462 kulminerede hans stridbarhed med mord på en velstående Randerskøbmand Niels Påske, en forbrydelse som, grundet standsforskellen, indbragte ham en bøde til ofrets efterladte.

Liggende kors

Hans oldebarn, den sidste af slægten, Esge Brock (1560-1625) har fået sit navn i Danmarkshistorien. Ikke for nogen stor historisk begivenhed, men fordi eftertiden, takket være han førte dagbog - nogle ret kuriøse optegnelser - har fået et værdifuldt indblik i, hvordan en herremand med tæt forbindelse

til kongen, levede. Esge Brock var ikke blot storgodsejer til Gammel Estrup, Vemmetofte og omliggende gårde og jordarealer. Han var lensmand i Randers, Medlem af Rigsrådet - dvs. kongens regering - særlig gesandt og kong Christian 4.s personlige ven. De kuriøse dagbøger viser ved nærlæsning hvor tit og hvor stærkt han har været beruset. Det afslørede ved nogle små hemmelige signaturer, nogle små korslignende tegn, som afslutning på en begivenhedsrig dag. Hyppigst var der kun et kors, og med pauser mellem dagene to liggende kors. I selskab med kongen

kunne der være tre. Men den 20. juli 1604, hvor han var til Herredag i Bergen i Norge med efterfølgende rundtur til biskop, rådmænd og skibskaptajner var der 4 liggende kors, efterfulgt af en parentetisk sætning »Libera nos Pater« = »Vor Herre bevares«. Den efterfølgende dag i dagbogskalenderen står totalt blank.

En ludoman

Ved Esge Brocks død i 1625 var der in-

gen mandlige arvinger. En af hans døtre Jytte var nærmeste arving, og da hun var gift med grev Jørgen Skeel (1578-1631) til Fussingø, gik Gl. Estrup over til Skeelernes ejendomme og det med varighed frem til 1926. Denne slægt var ikke nær så markant som forgængerne. Men en skiller sig alligevel ud. En direkte efterkommer af den første, Jørgen Skeel (1768-1825), var som enebarn arving til det største godsareal i Danmark. Man sagde om ham, at han kunne ride på egen jord fra Grenå til Viborg. Inden han overtog Gl. Estrup (1801), havde han været på såkaldt dannelses- og studierejser i Europa, og bedrevet alt andet end studier med henblik på herregårdsdrift. Det var studier i de dyre hasardspil, løsslupne fester, overdreven selskabelighed og anden luksus. Han levede i et umådeholdent overforbrug, som familieformuen ikke kunne bære. Da han vendte hjem for at gifte sig og overtage Gl. Estrup efter bedstefaderen, var han dybt forgældet. Alligevel fortsatte han ufortrødent sin ødsle livsførelse, og det endte fatalt med tvangsauktion over det mægtige område Skeel-familien gennem generationer havde samlet sig, og senere en skilsmisse fra den, han var kommet hjem for at gifte sig med. I 1815 blev han erklæret fallit, og man nedsatte en kommission, som skulle opgøre boet, og sørge for at mest muligt af gælden blev betalt. Fordrevet fra fordums storhed, men mindet af bønderne for sin markante afstandstagen til stavnsbånd og hoveri, endte Jørgen Skeel sine dage tilbagetrukket i stilhed hos en søster på hendes fynske herregård »Hellerup« (1825). Hans livsskæbne er beskrevet af historikeren Hugo Matthiassen i bogen »En Greve«.

Fra Herregård til Herregårdsmuseum

Hele Skeel-familiens formue var sat til. Godser og jordarealer var bortsolgte, men ikke Gl. Estrup, som endnu i 100 år fik lov at være i slægtens eje. Tre generationer skulle fortsat bebo det smukke renæssanceslot, men under

betydeligt mere beskedne forhold end forgængerne. I 1919 blev en lensafsløsningslov, som afsluttede fordums storhed for adel og herremænd, vedtaget, og det fik alvorlige følger for familien Scheel på Gl. Estrup. Nu skulle arvinger nemlig dele boet mellem sig ligeligt, og da den sidste stamherre til Gl. Estrup lensgreve Christen Scheel dør i 1926 efterlader han sig 11 børn, der vælger at sælge den gamle herregård. De mente ikke, det var muligt at drive den videre, når alle 11 skulle arve på lige fod. I 1928 blev Gl. Estrup købt af hofjægmester Valdemar Uttental, en svigersøn af afdøde lensgreve, og han havde visioner om at indrette hovedbygningen som museum for herregårdskulturen til »alle tider«. Der fulgte nu et par år med forhandlinger og ansøgninger om økonomisk støtte, og da alt omsider var i orden med støtte og regulativer, underskrev Kong Christian 10. den 29. januar 1930 den fundats, som åbnede for virkeliggørelsen af den selvejende institution »Gammel Estrup«, Jyllands Herregårdsmuseum.

Et landbrugsmuseum kommer til

Det blev også anledningen til et større eftersporingsarbejde efter de genstande, som havde hørt til stedet, men som var forsvundet, bortsolgte og andet igennem de sidste 200 år, og næsten til fuldkommenhed lykkedes det i de efterfølgende 60 år at få så meget samlet hjem, at det gamle slot nu kunne åbne hele etager for turister og historisk in-

teresserede og dermed fremvise sin fortids storhed. Nu skulle besøgende opleve, hvordan man levede inden for murene på forskellige tidspunkter gennem den lange periode, herregården var beboet. Som supplement til Gl. Estrups genindretning kom efterfølgende et forslag om at etablere et længe ønsket landbrugsmuseum tilknyttet herregårdsmuseet. Et selvstændigt »levende« museum i stil med Frilandsmuseet på Sjælland, som skulle vise hvordan landlivets udendørsaktiviteter udviklede og formede sig gennem tiden, styret og forvaltet fra Landbrugsministeriet. Den drøm blev til realitet i 1972. I dag er Landbrugsministeriet ikke længere den styrende myndighed for museet. Fra 1992 har det hørt under Kulturministeriet, hvorfra det modtager 7,1 millioner kroner (netto) i årlig støtte. Det beløb bliver suppleret op med spredte midler fra diverse landbrugsfonde, som hjælp til driften. Herregårdsmuseet får som selvejende institution med egen bestyrelse et begrænset statstilskud på 2,1 millioner kroner årligt som særligt §16 berettiget, løbende suppleret med 700.000 kr. ordinært efter §15, dertil kommer et mindre støttebeløb fra Auning Kommune og tidligere Århus Amt. Hovedindtægten for begge museer er dog entreen fra de mange turister og selskaber, som med interesse følger, hvordan en gammel herregård så perfekt har været i stand til at overleve sin fortid.

ESKE BROCK til Dronningborg lensmand og rigsråd

*At Peter
Kjellerup Hansen*

HUSK OGSÅ AT KIGGE IND PÅ VORES HJEMMESIDE

WWW.SKRAEPPEBLADET.DK

SOM LØBENDE BLIVER OPDATERET MED NYHEDER

INDIANERDANS VED BRABRAND SØ

VENSKABSSAMLING MED DANSEFEST OG SANG I TIPI-LEJR

tekst og foto af Ulrik Ricco Hansen

Indianere, danskere og amerikanere dansede taktfast til slagene på indiansk tromme, da Dansk-Indiansk Forening for 13. gang arrangerede »powwow« i Jylland den 18. august ved Naturcenter Sølyst. Naturligvis har arrangementet et indiansk ord, der betegner den festlige begivenhed, hvor indianere fra forskellige stammer mødes og knytter bånd i festligt lag. Dansen er et vigtigt element i en powwow – både den oprindelige, og de arrangementer, som afholdes verden over af bl.a. venskabsforeninger.

Den rigtige lyd

Powwow'ens åbningsceremoni begynder om et kvarter, og Skræppebladets udsendte er med som tilskuere. Den ene

af de to trommegrupper er allerede i gang i det store fælles telt, som er en fri fortolkning af en tipi. Syv mand sidder rundt om en tromme og slår taktfast med forskellig styrke. Deres sang suppleres af fire kvinder, som står ved siden af.

Rytmen og sangen er genkendelig, selvom jeg ikke forstår ordene. »Det er jo som taget ud af en Hollywood-film,« tænker jeg, for jeg har aldrig oplevet rigtige indianere i Amerika. Men det med Hollywood er ikke en tanke, som skal siges højt, skulle det senere vise sig.

Indiansk telt-lejr

I det store telt er der små boder, der foruden te, kaffe, kager og frugt sælger

amerikanske specialiteter. For de sultne er der indiansk, friturestegt fladbrød med syltetøj, der er grillet flank-steak og amerikanske vilde ris. Maden er naturligvis tilberedt over bål og grill. Der er også mulighed for at købe indianske perler – og dem er der utrolig mange forskellige af – og så sælges der skind, bøger, film mv.

I en halvcirkel er rejst syv tipier. Den største er nok over 10 m høj, og i disse hvide telte har der været overnatning for frivillige og medlemmer, der de seneste dage har arbejdet på at få lejren op at stå.

»Det mest indianske er dog de personer som i gennemført indiansk outfit er med til at få arrangementet til at køre,« tænker jeg – men også her skulle det

vide sig, at jeg ikke havde helt ret.

Flagenes ære

Helt i tråd med ånden fra den oprindelige powwow vises der respekt til de andre. En gang var det andre stammer – i en venskabsforening er det naturligvis et andet folkefærd.

Ceremonien begynder: I imponerende indiansk dragt bæres ørnestaven først. Det er en pelsindbundet, lang, buet stok med ørnefjer og et symbol for indianere. Derefter følger en lige så imponerende indianer, som bærer det amerikanske flag. Dette symboliserer

begynder at gå inden for kæden. Alle skal nu give håndtryk til alle de andre på den anden side af kæden, og til sidst har alle givet hinanden hånden.

Det var vel nok smart. Selvom jeg har prøvet en del traditionel dans i Danmark, har jeg ikke tidligere set denne elegante hilse-måde.

Samplings-tromme

Trods afbud blandt danserne (så der ikke var så mange dansere som planlagt), forløb arrangementet til min store begejstring. Jeg sad næsten bundet til græsset og beundrede dansen og

forklare jeres børn det, næste gang de leger indianere,« siger han og fortæller senere:

»Regndans er også noget Hollywood har fundet på. Når nogen spørger mig, om jeg kan danse en regndans, svarer jeg nogle gange: nej! – spørg en anden indianer.«

Mange danse

De mandlige krigere har danset den traditionelle dans. Nu begynder »sneakup dance«, hvor der ikke er tvivl om at indianerne fra hugsiddende stillinger både danser og sniger sig af sted.

de historiske indianeres tilknytning til dagens USA. Sidst følger en dansk soldat, personificeret i en ældre herre i hjemmeværnsuniform med et væld af medaljer og hædersbevisninger.

Fra ceremonimesterens mikrofon lyder der velkomst, gode tanker og en anprisning af alle i uniform:

»Vi er glade for dem, som kommer hjem fra krig, og vi er glade for de familier, som sendte deres kære ud for at kæmpe,« lyder det på halvt amerikansk, halvt dansk med en ikke særlig skjult hentydning til aktuelle krige.

Velorganiseret hilsen

Dansene er i gang. På den store cirkel af nyklippet græs stamper, hopper og svinger de indianske dansere sig. Men det varer ikke længe før de ikke har lyst til at være alene. De cirka 200 tilskuere inviteres til runddans.

Op og stå og ind i kæden af mennesker som langsomt, men rytmisk bevæger sig rundt.

Da alle har været hele vejen rundt vender den forreste indianer-kriger rundt og

måske især musikken. Der ER altså noget særligt ved at være en hel gruppe, som leverer musik via et enkelt, fælles instrument.

Den århusianske trommegruppe »Four Winds Above« blev suppleret af en gruppe fra København, hvor der også afholdes årlig powwow.

Myter om indianere

Inden jeg helt hengiver mig til den indianske dans, må jeg hellere fortælle om mine misforståelser. Det mest indianske var ikke de festligt klædte indianere, for de fleste er ærkedanske og bor i Århus. Til gengæld er ceremonimesteren en ægte indianer.

»Jeg er en FBI«, udtaler han, » - en Fuldblods-Indianer. Men min danske kone siger, at det står for Fat Belly Indian (altså en indianer med lidt for stor mave)«, lyder det over højttalerne til alles morskab. Han er dog uden større sympati for Hollywood:

»Der er altså ingen indianere der siger ugh-u-u-u-h, når de mødes eller angriber. Det er kun på film. Husk at

Og dansen varer ikke til solen gik ned, men alligevel næsten til kl. 17, hvorefter tilskuerne forlader medlemmer og frivillige, som kan begynde at tilberede aftensmad til sig selv, inden de går til ro i tipiernes.

Vil du være med næste år eller har du bare lyst til at vide mere om Dansk-Indiansk Forening, så start på deres hjemmeside: <http://www.tipi.dk>.

ASTRONOMIENS VUGGE STOD I IRAK

VIDENSKABERNE HJALP HINANDEN, OG TIDEN INDELTES

af Jens Skriver / Astronomiklub Capella

Astronomiens vugge stod i Bibels Mesopotamien eller Babylon og Assyrien, som landene også kaldes. Baggrunden var en idéverden, der er alt for indviklet at forsøge at kaste sig ud i. En vigtig del heraf var varsler; deriblandt astrologi. Astronomien opstod som et hjælperedskab til astrologi. Der blev opnået fremragende resultater med meget simple redskaber. Et vandur, hvor vægten af det vand, der faldt, mens en stjerne passerede meridianen, blev målt; et søgerør, og en solskive, der havde form af en hul halvkugle med en nål i midten, der kastede skygge på siderne, hvor der var afsat mærker. Astronomernes vigtigste opgave var at forudsige begivenheder på himmelen

som månens tilsynekomst eller jævndøgn.

Matematik

For at forstå babylonernes astronomi er det nødvendigt at kende deres matematiske kunden. Medens de langt hen ad vejen har udviklet algebra, lærte de aldrig fuldt ud at bruge decimalsystemet. De startede godt nok med at dele tallene i grupper på 10, men de sluttede med 6 gange 10. Det er umuligt at sige, hvad der er årsag eller virkning, men, som de fleste ved fra geometri- eller tegneundervisning, deles en cirkel i seks lige store dele, der hver svarer omtrent til cirkelns radius. Det kan være derfor, tallet seks

blev tillagt så stor betydning. I hvert fald inddeles en cirkel stadig i 6 gange 60 grader = 360 grader. En time er 60 minutter, og et minut er 60 sekunder. Himmelhvelvet inddeles også i grader og minutter. Babylonerne inddelte døgnnet i 12 dobbelttimer på tilsammen 360 dele, der blev afsat på Dyrekredsen med 30 grader til hver.

Månederne blev konsekvent inddelt i 30 dage, hvilket ikke var hensigtsmæssigt og medførte en skudmåne, der blev kaldt ravnens måned. Er det derfor, den er en ulykkesfugl?

Målinger

Til måling af stjernernes bevægelser afsatte de meridianen, der er en tænkt linie fra nord til syd lige oven over personen. Og alt efter, hvor meget vand, der løb fra vanduret, blev afstanden mellem stjerner – målt i grader – bestemt. Forskellen mellem planeter og fiksstjerner var naturligvis kendt. Planeterne blev kaldt de vilde geder, mens fiksstjerne var de tamme. Der er fundet udførlige tabeller over fiksstjernes placering på himmelen – vel at mærke skrevet med kileskrift på lertavler. Himmelen blev inddelt i tre zoner, der henlagdes til himmelens gud, luftens gud og afgrundens gud. Det menes også, at inddelingen af ugen i syv dage opkaldt efter solen, månen og de fem kendte planeter stammer fra Babylon. Planeterne fik navn efter de vigtigste guder, som de siden fik i Europa.

CAPELLA
ASTRONOMIKLUB

Kontaktperson:
John Mikkelsen,
Jernaldervej 259 B,
tlf. 86 24 06 14

BERETNING MED VISIONER OG OVERVEJELSER

FORENINGENS BERETNING FOR 2006 INDLEDES MED INDLÆG OM FREMTIDEN

af Ulrik Ricco Hansen

Hvordan gik det i vores boligforening i 2006 eller det seneste år? Det spørgsmål vil blive besvaret mange gange, når repræsentanter fra foreningsbestyrelsen deltager i efterårets mange afdelingsmøder. Her kan du som beboer møde op og høre væsentlige detaljer og store linjer om Brabrand Boligforenings virke sidste år.

På beboermøderne har du også mulighed for at stille spørgsmål og få emner uddybet.

Hvis du gerne vil forberede dig, eller hvis du blot er lidt nysgerrig, er der mange informationer at hente i den trykte beretning, som også kan hentes fra boligforeningens hjemmeside.

Starter med fremtiden

Der er tradition for, at Brabrand Boligforening udgiver en trykt beretning op til repræsentantskabsmødet i maj. Der berettes om årets gang i overskrifter, og der gives nærmere oplysning om vigtige projekter, problemstillinger og tiltag. Men beretningen indeholder også visioner, og denne gang indledes den med en række indlæg, der ser fremtiden med foreningsbestyrelsens optik.

Slå op og se

Som en lille appetitvækker får du

her nogle uddrag fra de første af de 56 sider i beretningen. Det skal dog bemærkes, at mange sider er bilag.

Der er også et meget nyttigt afsnit for dig, som vil lære personerne i foreningen at kende. Det såkaldte fototek bringer mere eller mindre nutidige billeder af ansatte og foreningsbestyrelsen.

Uden medvind

Uddrag fra Hans Esmann Eriksen og Jesper Pedersens indlæg, der fortæller at »der er ikke rygvind på cykelstien for den almene sektor:

[...] Hvad kan vi som boligforening på sigt gøre for at forbedre den situation, vi står i:

- Erkende at vi har en svær kommunikationsopgave i at få vort budskab ud til de befolkningsgrupper, der ikke kan eller vil forstå vores situation.
- Arbejde med at forstå og tackle en række af de fjendebilleder omverdenen har om os [...]

Nye boligformer

Morten Fich og Hans Esmann Eriksen skriver i et indlæg om byggeri, at vi er »[...] parate til at gå nye veje for at sikre, at de boligsøgende i Brabrand Boligforening kan finde et bredt udvalg af boliger, hvor der er noget for enhver smag og pengepung.«

Presset demokrati

Morten Fich beskriver i et indlæg, at beboerdemokratiet er under pres, og det skyldes ikke kun politikerne på Christiansborg:

»[...] interessen blandt beboerne, for at engagere sig i afdelingsbestyrelsesarbejdet, er blevet mindre gennem årene. Det betyder ikke, at beboernes interesse for indflydelse er mindre. Men de fleste har ikke tid eller lyst til at engagere sig over længere tid. [...] den bedste måde at understøtte beboerdemokratiet på i den nuværende situation er, at administrationen skal være parat til i højere grad end tidligere at understøtte beboerne med hjælp til de tiltag i afdelingen, som de ønsker at gennemføre.«

Forandringer i Vestbyen

Henning Woller og Keld Albrechtsen skriver om områdeplanens tilblivelse, hvor der ud fra undersøgelser tegnede sig »et billede af udviklingen i Brabrand Boligforenings afdelinger i Vestbyen, der indebar bemærkelsesværdige ændringer i områdets befolkningsmæssige struktur. Ændringerne, der kan forventes og som ikke er i overensstemmelse med Århus Kommunes erklærede mål [...]«

Om Helhedsplanen og tillægget, den såkaldte Plusplan nævner de, at »Planen har det flerdobbelte formål bl.a. at tilstræbe en alsidig beboersammensætning, skabe de bedst mulige fysiske forhold i afdelingerne samt løse sociale problemer herunder forebygge kriminalitet.«

Lokal styrelse

Herman Nielsen skriver om afdelingsbestyrelser og spørger:

»[...] hvad nu hvis der ingen afdelingsbestyrelse er? Formelt træder foreningsbestyrelsen så ind. Reelt klarer administrationen det fornødne. Optimalt er det ikke, da lokale folk bør ordne egne anliggender og som sagt er bedst til det.«

Du kan hente foreningens beretning fra Brabrand Boligforenings hjemmeside: <http://bbbo.dk>.
Direkte link til beretning: http://bbbo.dk/pdf/beretning2006_5.pdf

GLEMTE SØNAVNE OG GROTESK KLØVER

LÆSERREAKTIONER PÅ ARTIKLER OM NATUREN PÅ HOLMSTRUP MARK

tekst og foto af Ulrik Ricco Hansen

Gennem en række artikler har vi fulgt naturen på Holmstrup Mark, der ligger som et grønt bælte mellem Jernaldervej og Edwin Rahrsvej – kun få skridt fra afdelingerne Toveshøj, Bronzealdervænget, Holmstrup, Thorsbjerg og Odinsgård.

blodkløver og lucerne i år. På en af mine vandringer i området mødte jeg en læser af Skræppebladet, som spurgte mig, hvad det var for en underlig hvidkløverlignende plante, der vokser på toppen af Bjergkammen? Jeg lovede at undersøge sagen, og fandt hurtigt den mystiske kløver.

selvom det ikke var så let. Ingen af bøgerne på reolen eller ihærdig søgen på internettet kunne give et svar. Var der mon tale om en mutant, eller måske en ny art?

Heldigvis har jeg fået hjælp fra en af museumsinspektørerne på Naturhistorisk Museum, Jan Gruwier Larsen.

Han er overbevist om at planten er en almindelig hvidkløver, der er blevet påvirket af et sprøjtemiddel.

»Kløver optræder ofte i lidt sjove vækstformer – firkløver er et kendt eksempel. Mere ekstreme forandringer kan skyldes insektskader, men i dette tilfælde vil jeg tro, at kløveren er blevet ramt af lidt sprøjtemiddel,« forklarer han.

»Visse sprøjtemidler virker som væksthormoner. De stimulerer vækst og får planten til at vokse sig ihjel. Hvis planten blot rammes af ganske lidt middel, vil groteske vækstformer være resultatet.«

*Mystisk kløver
med en naturlig forklaring.*

Forsvundet billedtekst

I sidste udgave af skræppebladet fortalte jeg om baggrunden for navne på søer mv. i området, efter at to beboere i Holmstrup havde henvendt sig. Uheldigvis kom listen med navne ikke med i sidste nr, så denne gang kommer billedteksten til kortet i juni-nummeret. Kort og navne kan endvidere hentes i pdf-format fra Skræppebladets hjemmeside.

Underlig kløver på toppen

I maj handlede naturartiklen om de mange forskellige kløver-arter, som kan findes på Hasle Bakker, hvor især den midterste, Bjergkammen, i år er helt dækket af næsten alle de nævnte arter. Overraskende kom der også mange

Sjov med hormoner

Der hvor almindelig hvidkløver har et blomsterhoved, havde denne kløver en samling små blade og nogle gange også få enkelt-blomster. Det havde jeg aldrig set før, og forsøgte at finde svaret,

Billedtekst til kortet side 7, Skræppebladet juli, artiklen: "Lokaliteter på Holmstrup Mark":

Søer og damme: A: Holmstrup Markdam. B: Holmstrup Bassin. C: Holmstrup Tørvegrav. D: Spiralsøen. E: Hjortshøj Mosedam. F: Hjortshøjgård Skovdam. G: Holmstrup Frødam. H: Holmstrup Skovdam. I: Grimhøj Sø. J: Grimhøj Mergelgrav. K: Odinsgård Vinterdam. L: Grimhøj Markdam. M: Skjoldhøj Kirkedam. N: Holmstrupgård Dam. O-S: Nogen forslag? Fx: O: Bremerholm bassin, R: Hjortshøjgård Dam.

ROBOTKLUBBEN »EROB« GENOPSTÅR

DET HAR VÆRET EN STOR SUCCES, OG NU FORTSÆTTER DEN

af Peter Kjellerup Hansen

Da projektet med at bygge robotter og at arbejde med den dertilhørende elektronik har vist sig at være en succes med uventet stor deltagerinteresse i det år, projektet har været, har bestyrelsen besluttet, at EROB skal fortsætte men i nye rammer.

Nye aktivitetsmuligheder

I »Erob«s lokaler i beboerhuset Rydevænget 49, havde man forberedt sig til en værdig evaluering på et projekt, som fra og med dato 28.06.2007 skulle slutte efter 1 års varighed. Vemodigheden kunne spores hos enkelte af de fremmødte, jo mere det kom frem i de foredragslignende indlæg, at »Erob« havde haft en vis betydning med succesrelevans stod helt klart. Derfor var den almindelige opfattelse, at det ikke ville give mening at »slukke lyset og dreje nøglen« for aktiviteten. Den havde jo bibragt gode resultater på sunde interesser til unge mennesker, som ellers var overladt til ørkesløs og isoleret lediggang, hvilket en af aktivitetens mange elever, Suleyman blev fremhævet som et godt eksempel på: At giver man sig tid med tålmodighed, så viser resultatet sig også med succes. Derfor ville man i bestyrelsen også varmt anbefale at fortsætte aktiviteten, men i nye rammer. Nu med nedsat timetal og på frivillig basis. De nye aktivitetsmuligheder skulle fremover være »Lær Labview« (omhandlende dataopsamling), »Lær Embedded Controllers«, og »Byg Lego Mindstorms« (henvendt til alle aldersgrupper) – Interesserede omkring yderligere information som mødedatoer og klokkeslet ville kunne henvises til hjemmesiden <http://erob.dk/>

Blandet deltagergruppe med fælles mål

Skræppebladet har talt med »Erob«s projektleder og kontaktkoordinator Nemat Houshmand, som fortæller os:

I løbet af juli måned er det planen at få en ren »robotklub« op at stå for et medlemskontingent på kr. 50,- halvårligt,

og med en interesseret deltagergruppe aldersmæssigt på mellem 16 og 25 år, er jeg ikke tvivl om, at det vil lykkes at gennemføre med succes. Dette til trods for at deltagerne i alder, etnisk tilhørsforhold og erfaringsmæssigt må forudses at ville blive temmelig blandet. Men med det mål at give dem »blod på tanden« ved »learning by doing« – at sammenføje leg med udfordrende og hårdt tænkende arbejde – skulle det gerne give nogle kursister, som med fælles hjælp og via individuel kreativitet vil være i stand til at bygge videre på det, de lærer, målrettet mod en eventuel specialuddannelse. En uddannelse, som vil have sin opstart i leg med LEGO, og som gerne skal ende med viden om elektronik, teknik og systematisk tænkning til brug eksempelvis til IT-programmering. De grupper, som har størst udbytte af vore kurser, er i to kategorier: Studiegrupperne, der går ind for det som en hobby, og de, som allerede er uddannet inden for teknik og elektronik. De har jo den basale viden om, hvad det drejer sig om.

Mangel på samarbejdspartnere

Under vort besøg hos »Erob« talte vi også med bestyrelsens formand Thomas Frovin Jensen, som fortalte os om projektets formål: at etablere et åbent værksted i Vestbyen med hovedvægt på elektronik, robotteknik og IT. Et projekt som i sin helhed skulle motivere de unge til interesse for naturfag.

– »Det har dog ikke været helt problemfrit. Således har vi ikke opnået præcis de mål, vi forestillede os, da vi startede, men så har vi opnået meget andet. Vi har slået vores betydning og eksistensberettigelse fast i området og lagt grund til nogle bredere samarbejder med andre aktiviteter. Men desværre er det ikke lykkedes for os gennem hele forløbsperioden at råbe naturlige samarbejdspartner som Århus Kommunes Arbejdsmarkedsafdeling, Teknisk Skole m.fl. op. Trods adskillige møder har det ikke givet resultat i et egent-

ligt samarbejde, fx i form af produktionskolelignende aktiviteter. Samme oplevelse har jeg forstået andre alternative uddannelses tilbud i Århus også har haft, fx College Århus, Competence Centret – tidl. Århus Daghøjskole m.fl. Det er lidt synd her, at mulighederne ikke udnyttes optimalt i betragtning af problemerne med unge indvandrere, der ikke tager en uddannelse eller falder fra en ungdomsuddannelse. Det arbejder vi på at udbedre ved at fokusere på et tværfagligt og tværetnisk »community« omkring det værksted, vi i løbet af efteråret 2006 fik stablet på benene her i Rydevænget 49 med støtte fra boligsociale midler, Grundfos og en række andre sponsorer.

Projektet er afviklet, men fortsætter

Vores største ulempe har været, at vi i hele perioden har fungeret som et fritidstilbud, hvilket efter vores vurdering kun appellerer til de mest motiverede og ikke til den gruppe, der trænger mest til faglig fokusering og rollemødder. Nu har vi afrapporteret projektet, men forskellige aktiviteter som LEGO-Mindstorms for børn fra 6 år, åbent værksted for brugere, som ønsker at arbejde med laboratorieudstyr, støtte til fastholdelse i relaterede uddannelser, aktiviteter til at videre kvalificere arbejdsledige, erhvervs- og uddannelsesmotiverede aktiviteter og endelig særlige projekter, som falder ind under vores formålsparagraf, vil vi lade køre videre.

Jo vores projekt er nok afsluttet, men aktiviteterne fortsætter«, slutter Thomas Frovin Jensen

BRABRAND KULTURUGE I NABOSKABETS NAVN

FRA DEN 18.-26. AUGUST HOLDT GL.BRABRAND FOR OTTENDE ÅR I TRÆK KULTURUGE
– I ÅR VAR GELLERUP INVITERET MED

tekst og foto af Helle Hansen

Brabrand Kulturuge blev åbnet med en gæstetaler fra Gellerup, nærbetjent Lars Bro, som skød ugen i gang ved det store morgenbord på Brabrand Hovedgade lørdag formiddag.

Overskriften for Kulturugen var naboskab og det kom allerede til udtryk ved kunstudstillingen i Gasværket, hvor to beboere fra Gellerupparken også var

overskriften på et projekt, som har kørt det sidste års tid, og det er små projekter som det, der er skridt i den rigtige retning. Kendskab er nemlig nøglen til et godt naboskab.

Der er ingen tvivl om, at Gellerupparken trækker overskrifter – overskrifter, der også kan på virke livet og følelserne i Gl. Brabrand.

kulturelle baggrund og kulturelle samtid. Det giver os kendskab til og stolthed over, hvem vi er. Noget vi gerne vil dele med andre og vise frem.

Ved at begynde her – i 8220 Brabrand – kan vi ved fælles indsats samles om noget positivt og måske få vendt de gensidige negative holdninger, få etableret forbindelser til mennesker af kød og blod,

blandt de mange spændende udstillere. Og ved udstillingens åbningsreception lørdag eftermiddag blev der opført en smuk moderne dans over temaet Naboskab.

Kulturugens sidste lørdag stod også i naboskabets tegn med en DialogDag, som begyndte i GLOBUS1, hvor forfatteren Rushy Rashid holdt oplæg om kulturmøder. Senere på eftermiddagen fortsatte dialog ved Brabrand Søens bred ved rostadion, hvor det var fælles gåture langs søen, inden der blev serveret grill mad og underholdt med en naboskassang ved Chadi Abdul Karim og Cirkus Tværs opførte sit fantastiske ildshow med den smukke sø som baggrund.

Nærbetjent Lars Bros åbnings- tale ved Brabrand Kulturuge:

»Kære naboer

»8220 Naboskab giver kendskab«, det er

18 - skræppebladet september 2007

Desværre levner vores dages livsførelse sjældent tid til at gå bag om disse overskrifter og fordybe os i virkeligheden, og dermed dannes grundlaget for myter og fordomme.

Forskelligheden træder frem til lyset med gensidig afstandstagen til følge, og dermed opstår parallelsamfund.

Vi bør i stedet kigge på lighederne, de ting, som vi kan mødes om. Det er sådan man får kendskab og fællesskab.

Og det er igennem kendskab og fællesskab, at man kan forholde sig objektivt til forskellene, der således ikke længere behøves at blive opfattet som en trussel.

En ting om Gl. Brabrand og Gellerup har til fælles er – om end det måske ikke påvirker os i det daglige – der er vores postnummer 8220.

En anden ting vi kan samles om er kulturen. Den indeholder nemlig både ligheder og forskellig, men det er samtidig en ting, som opfattes i den samme ånd. Nemlig hvor vigtigt det er, at vi hver især kender vores

der rent faktisk kun adskiller sig ved at have en anden kulturel baggrund.

8220 Naboskab giver kendskab var begyndelsen. Brabrand Kulturuge er en milepæl. Fremtiden det er jer.

Brug denne uge til at mødes om kulturen – og mød så op på lørdag i GLOBUS1 til Dialogdagen om, hvordan vi kommer videre herfra, og slut dagen af i festligt lag ved Brabrand Søens bred med grill eksperterne fra fodboldklubben ACFC og gøgl fra Cirkus Tværs.

Med disse ord vil jeg lykkeønske os alle med Brabrand Kulturuge, som hermed er skudt i gang.»

Nærbetjent Lars Bro opfordrede til, at borgerne i 8220 lære hinanden at kende.

ORDINÆRE AFDELINGSMØDER EFTERÅRET 2007

Herved indkaldes til ordinære afdelingsmøder i henhold til vedtægternes §21 samt de beslutninger, der er blevet taget på de enkelte afdelingsmøder omkring afholdelse af ordinære afdelingsmøder.

Foreløbig dagsorden for de afdelinger, der kun har budget til godkendelse på dagsordenen om efteråret:

1. Valg af dirigent
2. Årsberetning fra afdelingsbestyrelsen
3. Afdelingens budget for 2008 til godkendelse
4. Evt. forslag
5. Eventuelt

Denne dagsorden gælder for følgende afdelinger:

Afdeling V, Toveshøj	tirsdag, den 11. september kl. 19.00	i Tousgårdsladen
Afdeling VI, Holmstrup	tirsdag, den 11. september kl. 19.00	i afdelingens selskabslokale

Foreløbig dagsorden for de afdelinger, der også har valg til afdelingsbestyrelsen m.m. om efteråret:

1. Valg af dirigent
2. Årsberetning fra afdelingsbestyrelsen
3. Afdelingens budget for 2008 til godkendelse og årsregnskab for 2006 til forelæggelse
4. Evt. forslag
5. Valg:

Afdelingsbestyrelsesmedlemmer + suppleanter
Repræsentant til FAS (i afdelinger med ulige numre)
Medlem + suppleant til Skræppebladet (i afdelinger med ulige numre)
Evt. andet

6. Eventuelt

Denne dagsorden gælder for følgende afdelinger:

Afdeling I, Hans Brogesparken	mandag, den 3. september kl. 19.00	i Skovgårdsparkens selskabslokaler
Afdeling II, Søvangen	tirsdag, den 4. september kl. 19.00	i Skovgårdsparkens selskabslokaler
Afdeling III, Skovgårdsparken	onsdag, den 5. september kl. 19.00	i Skovgårdsparkens selskabslokaler
Afdeling IV, Gellerupparken:	torsdag, den 6. september kl. 19.00	i Skovgårdsparkens selskabslokaler
Afdeling VII, Hasselhøj/afdeling XV, Hasselengen (årsregnskab 2006 blev godkendt på forårets afdelingsmøde)	torsdag, den 13. september kl. 19.00	i afdelingernes fælleshus
Afdeling VIII, Drejergården	torsdag, den 6. september kl. 17.00	i afdelingens selskabslokale
Afdeling X, Rødlundparken	tirsdag, den 4. september kl. 19.00	i Næshøjcentret
Afdeling XI, Odinsgården	mandag, den 3. september kl. 19.00	i afdelingens fælleshus Valhalla
Afdeling XII, Thorsbjerg	onsdag, den 5. september kl. 19.00	i afdelingens fælleshus Stenhytten
Afdeling XIV, Borum	mandag, den 10. september kl. 17.00	i afdelingens fælleslokale
Afdeling XVI, Voldbækhave	mandag, den 10. september kl. 16.00	i afdelingens fælleslokale
Afdeling XVII, Højriisparken	mandag, den 17. september kl. 19.00	i Drejergårdens selskabslokale
Afdeling XVIII, Lyngby	mandag, den 10. september kl. 15.00	i afdelingens fællesrum
Afdeling XIX, Bronzealdervænget	torsdag, den 6. september kl. 19.00	i afdelingen
Afdeling XXI, Hasselager	mandag, den 10. september kl. 19.00	i fælleshuset Skovhøj 225
Afdeling XXII, Sonnesgården (årsregnskab 2006 blev godkendt på forårets afdelingsmøde)	torsdag, den 13. september kl. 19.00	i afdelingens fælleshus
Afdeling XXIII, Skovhøj	tirsdag, den 11. september kl. 19.00	i afdelingens fælleshus
Afdeling XXIV, Skovhøj	onsdag, den 12. september kl. 19.00	i afdelingens fælleshus
Ikke bolighavende medlemmer	onsdag, den 12. september kl. 19.00	i Skovgårdsparkens selskabslokale

Eventuelle forslag, der ønskes behandlet på afdelingsmøderne, skal være indsendt til Boligforeningens kontor senest 14 dage før det pågældende møde

Med venlig hilsen afdelingsbestyrelserne

HOLMSTRUPS ÆLDSTE HISTORIE

EN FORTÆLLING OM HOLMSTRUPS HISTORIE OG OPRINDELSE

af Jens Skriver

På opfordring skal jeg fortælle om Holmstrups oprindelse og historie. Jeg kan ikke fortælle det hele, men jeg kan fortælle, hvad der vides, og hvor man kan finde oplysninger om mere.

Oprindelsen

Navnet Jernaldervej kommer som bekendt af, at der er fundet en jernalderboplads i området. Og ikke

Holmstrupgårds nuværende hovedbygning formodentlig fra o. 1900

nok med det. Under indhegningerne øst for den gamle Rudolf Steiner-skole, der nu huser Fritids- og Ungdomsklubben Holmstrup Mark, har arkæologer fra Moesgård Museum fundet rester af bygninger fra Senmiddelalderen. Arealet må helst ikke bebygges, inden det er underkastet en arkæologisk undersøgelse.

I Middelalderen var der et præbende ved domkirken, der hed Holmstrup. (Et præbende var ejendomme, hvis indtægter gik til at føde en kannik, dvs. underordnet præst ved domkirken.) Præbendet Holmstrup ejede i hvert fald gods i Tilst og Skivholme.

Det hele bliver ikke nemmere af, at Holmstrup indtil omkring 1700 hørte til Tilst sogn for derefter at blive overført til Brabrand.

Ældste beskrivelse af markerne

I 1682-83 blev alt Danmarks markjord lagt i lænker, dvs. den blev opmålt ved hjælp af lænker, der blev foretaget en bonitetsvurdering, og herudfra jorderne sat i skat. Resultatet blev matriklen fra 1688. Ole Rømer var en af

bagmændene for dette kæmpeprojekt. Det var også meningen, der skulle have været udarbejdet kort over alle ejerlav, men det blev ikke til noget. Holmstrups jorder er formodentligt opført under landsbyen Tilst. Her vil man kunne se, hvad markerne har heddet på dette tidspunkt. August F. Schnmidt nævner i Brabrand-Årsløvs historie marknavnene for disse sogne. De afslører, at folkekulturen afveg meget fra de officielle normer. Et stednavn som Kutager må knap nok nævnes i dag.

Holmstrupgård

Kort tid derefter er der med sikkerhed tale om bebyggelse i Holmstrup. Baroniet Marselisborg oprettede Holmstrupgård som en stor ladegård. Man kan næsten tale om, at baroniet Marselisborg bestod af to herregårde: Marselisborg, hvis bygninger til sidst blev overtaget af Marselisborg Gymnasium, og Holmstrupgård. Den havde i 1700-tallet 167 tdr. land dyrket jord og 78 tdr. land eng, og Marselisborgs fæstere i Tilst, True og Brabrand ydede deres hovers til Holmstrupgård. Det var mere praktisk, end at de skulle køre til Marselisborg

med deres vogne, hjulpløve og øvrige redskaber. Marselisborg havde eget birk, dvs. egen domstol, og i dennes protokoller findes referater fra adskillige sager mellem godsledelsen og bønder på egnen. F. eks. I forsommeren 1792 var karlen Anders Galthen, der tjente hos en gårdmand i Brabrand, blevet sendt til Holmstrupgård for at køre hø ind. Han fik besked på at læsse høet af ved øksenhuset (stalden), men da han ikke kunne rykke vognen tilbage, kørte han i stedet for ind i laden og læssede høet af der. Da Holmstrupgårds forpagter ville sætte ham i rette, slog han ham til blods. I retten sagde Anders Galthen, han kun havde givet ham nogle rap over fingrene. Han fik i øvrigt en bøde. I årene 1805-11 blev alt Marselisborgs fæstegods nord for Århus Å solgt fra til selveje. Det samme gjaldt Holmstrupgård, og den blev en almindelig proprietærgård. Arealet var nu kommet op på langt over 300 tdr. land. F. eks. i folketællingen fra 1840 boede ejeren William Watt her med kone og seks børn. De havde følgende faste tjenestefolk: En lærerinde, en husjomfru, to barnepiger, en avlskarl, en kusk, en gartner, en grovsmed, otte tjenestekarle, en stuepige, en køkkenpige, en bryggerspige og yderligere en pige. Dertil kom uden

Holmstrup på udsnit af Videnskabernes Selskabs kortblad fra 1787

tvivl en stort antal løsarbejdere i de travle tider.

De ældste kort

I databasen Historiske kort er de ældste kort Videnskabernes Selskabs kort fra årene omkring 1770. De er gode, men ikke for detaljerede.

Indtil landboreformerne dyrkede bønderne mange steder deres jord i fællesskab, men med landboreformerne fulgte udskiftningen, så hver bonde så vidt muligt fik sin jord samlet et sted. I forbindelse med udskiftningen blev der udarbejdet kort over

landsbyerne. Derved blev matriklen fra 1688 ubrugelig, og arbejdet med udarbejdelsen af en ny matrikel blev sat i værk. Der blev udarbejdet matrikelkort, der så vidt muligt tog udgangspunkt i udskiftningskortene. De numre gårdene havde fået på udskiftningskortet skulle være deres nye, blivende numre. Matrikelkortene skulle derfor give en god oversigt over marknavnene. Den sidste matrikel blev for øvrigt først færdig i 1844. Matrikelkortene er nu i det mindste ved at blive digitaliserede. I de ældste kilder har jeg ikke set bondegårde i Holmstrup omtalt. Mit

gæt er derfor, at Grimhøjgård er opført på en parcel, der er blevet udstykket fra Holmstrupgård. Men det vil under alle omstændigheder kunne undersøges og fastslås med sikkerhed, selv om kilder til ejendoms historie kan være vanskelige at have med at gøre.

I 1899 og 1919 kom love om udstykning til statshusmandsbrug fra større gårde. Fra særdeles mange gamle herregårde og proprietærgårde er der udstykket statshusmandsbrug. Det må også være det, der er tilfældet for Holmstrupgårds vedkommende.

DIN AFDELINGS AMBASSADØR

BLIV VALGT TIL SKRÆPPEBLADETS REDAKTION PÅ EFTERÅRETS BEBOERMØDE

af Ulrik Ricco Hansen, skræppebladets redaktion

Det er et fast punkt på beboermødernes dagsorden, at hver afdeling vælger et redaktionsmedlem til Skræppebladet. Har din afdeling allerede et valgt redaktionsmedlem, er han/hun på valg efter to år på posten. Men bor du i en afdeling, som ikke har et valgt redaktionsmedlem, er punktet på dagsordenen hvert år, for selvom hver afdeling kan vælge, skal den ikke vælge.

Mon ikke det var noget for dig? Eller måske kender du en i afdelingen, som du vil opfordre til at være med i redaktionen? Herunder kan du læse lidt om livet i redaktionen som valgt redaktionsmedlem.

Har du lysten

Det eneste, der kræves for at blive valgt, er lyst til at skrive og formidle relevant stof til beboerne i hele Brabrand Boligforening. Hvis du har lysten, kan du få hjælp til resten. Har du aldrig prøvet at lave et interview eller reportage før, kan du få gode råd, og har du brug for det, kan en af de mere erfarne i redaktionen tage med dig på opgave.

En del af din formidlingslyst er også lysten til at være med i en redaktion, hvor vi sammen skaber det Skræppeblad, du kender – eller det Skræppeblad, du kunne ønske dig.

Medbestemmelse

Som redaktionsmedlem kan du i høj grad være med til at præge bladets indhold, udvikling og til dels rammerne.

Du bestemmer som udgangspunkt hvilke emner, du vil skrive om, og hvem du vil inddrage i artiklerne som kilder og interviewede. Du kan også i stor udstrækning bestemme – eller i hvert fald påvirke – dine artiklers foto og illustration fra redaktionens fotograf og tegner.

Venner i redaktionen

Der afholdes redaktionsmøde hver måned. Som regel den første mandag i

måneden kl. 17-19 (evt. -20), hvor du kan smøre dig en bid mad, idet der er indkøbt brød, pålæg og drikkevarer til hele redaktionen – både valgte, frivillige og ansatte.

Redaktionsmødet er også et socialt arrangement og det primære sted, hvor vi på Skræppebladet udveksler meninger og lærer hinanden at kende. Vil du vide mere om redaktionsarbejdet kan du henvende dig til et af redaktionsmedlemmerne – se kontakt-oplysninger på side 2.

ALTERNATIV INTEGRATIONSMODEL

SUCCEFULD INTEGRATION TIL EFTERFØLGELSE

af Vagn Krarup Holst

Jacob Hougaard har engang udtrykt følgende:

»hvis det er sundt at arbejde, så giv arbejdet til de syge!«

Netop dette – at give arbejdet til de syge – har siden 1948 været en succesfuld realitet for et stort antal psykisk syge, udskrevne patienter, i New York. En større gruppe af disse afholdt i 1948 et møde, hvis formål var at fastlægge:

- Hvordan kommer vi videre?
- Hvordan undgår vi genindlæggelser?
- Hvordan får vi et bedre liv?

Mødets væsentligste konklusion var en erkendelse af, at der var tre grundlæggende behov, som skulle tilfredsstilles for at nå målene:

- Arbejde
- Bolig
- Socialt netværk.

Disse mennesker følte ansvar for hinanden og stod sammen og arbejdede målbevidst på at tilfredsstille disse behov. På et tidspunkt havde de skaffet så mange penge, at de kunne leje et klubhus, som de kaldte »Fountain House« (fordi der var en fontæne i gården).

Klubhuset blev nu centrum og udgangspunkt for alle bestræbelserne på at nå de tre mål.

I klubhuset blev der skabt så mange arbejdspladser (ulønnede), som det var muligt: jobs, der handlede om madlavning, kaffebrygning, opvask, rengøring, reparation og vedligeholdelse, kontorarbejde – kort sagt alle de jobs, der skulle udføres for at klubhuset fortsat kunne være et rart og attraktivt sted at komme. Og »arbejderne« blev på den måde vant til at være ansvarlige, at møde til tiden, at klare sig socialt, osv. I det hele taget erhvervede eller generhvervede de således de kompetencer, der er nødvendige for at kunne begå sig på en arbejdsplads. I klubhuset var (og er) der rige muligheder for at skabe et socialt

netværk, hvor man hjalp og støttede hinanden.

Dernæst indgik man aftaler med nogle (fortrinsvis større) arbejdsgivere om jobs – overgangsjobs kaldte man dem (til overenskomstmæssig løn). For det var nemlig ikke meningen, at disse jobs skulle besættes langvarigt! Nej, flest muligt skulle have mulighed for et sådant job i tre måneder, således at man kunne afprøve, om den kompetence, man havde erhvervet i klubhuset, nu også kunne bære ude i »virkeligheden«. Hvis man så havde lyst og mod på efter de tre måneder at prøve et andet overgangsjob (ligeledes i tre måneder), så var der mulighed for det. Det mindretal, der ikke kunne klare overgangsjobbet/-jobbene, havde så den mulighed, at de kunne vende tilbage til klubhuset og arbejde dér. Flere af disse personer blev ligefrem eksperter i at klare jobbet i klubhuset.

Den nok mest specielle del af aftalen var, at Fountain House over for arbejdsgiverne garanterede, at arbejdet altid ville blive gjort. Hvis en »arbejder« af en eller grund udeblev, ville et af FH-medlemmerne eller et personalemedlem gøre arbejdet i stedet. Dvs., at der altid er nogen, som har sat sig ind i, hvordan arbejdet skal udføres.

Fra begyndelsen var det meningen, at FH skulle kunne fungere uden ansatte »medarbejdere«. Idet det er vigtigt, at medarbejderne (p.g.a. antal, kompetence, bedre helbred, m.m.) ikke tager ansvaret fra medlemmerne! Men på et tidspunkt vedtog man alligevel at ansætte »medarbejdere«. Men således, at FH har et medarbejderantal, som ligger langt under andre foranstaltninger for psykisk syge, udskrevne patienter.

Når man så var klar til det og havde mod på det, kunne man så stile efter et almindeligt job til almindelig løn og på almindelige betingelser. Til hjælp for disse mennesker, har man i Fountain House en specialgruppe,

hvis formål det er at hjælpe dem på alle tænkelige måder med at skaffe et sådant job. Denne gruppe er specialister i at yde hjælp med udformning af ansøgninger, og alt det, der hører til hele jobsøgningsproceduren.

Det fremgår, at der således er tale om en tre-trins-raket:

- Arbejde i huset
- Overgangsjobs
- Arbejde på almindelige vilkår.

At Fountain House har eksisteret siden 1948 og fortsat eksisterer, må vist være bevis nok på succesen. Desuden har idéen bredt sig ikke blot til flere amerikanske stater, men også til Europa, herunder Danmark. Jeg var i sin tid medlem af en arbejdsgruppe, hvis mål det var at etablere et Fountain House i Århus. Resultatet er blevet til »Fontænehuset« i Viby.

I 1984 var jeg på et 3-ugers-træningsophold i Fountain House i New York. Her traf jeg personer, som havde været indlagt på psykiatrisk hospital i 15-20 år, men som nu havde et arbejde – og som var glade og tilfredse med det – og stolte over det! I Fountain House kunne man via statistikker påvise, at et af deres resultater var, at enten havde folk færre genindlæggelser, og/eller indlæggelsestiden var blevet kortere.

Det gode spørgsmål er nu: Hvordan hænger nu al den snak om udskrevne psykiatriske patienter sammen med overskriften: Alternativ integrationsmodel?

Jeg har flere gange tænkt: Hvorfor skulle Fountain House-modellen kun egne sig for udskrevne, psykiatriske patienter? Hvorfor skulle modellen ikke kunne bruges i andre sammenhænge (evt. i modificeret form)? Være relevant for en eller flere andre grupper? F.eks. de grupper af anden etnisk oprindelse, hvis integration – eller snarere mangel på samme – man konstant hører om i pressen?

NORDGÅRDSKOLENS LUKNING LUGTER

ET STORT FLERTAL I BYRÅDET VIL LUKKE NORDGÅRDSKOLEN, MEN ARGUMENTERNE FOR LUKNINGEN HÆNGER LANGT FRA SAMMEN. DER ER NOGET, DER LUGTER FÆLT

af Helle Hansen

Hvordan lugter en politisk rævekage? Jeg ved det ikke, men vel noget af den fæle lugt, som omgiver et flertal af byrådets indstilling om at lukke Nordgårdsskolen med udgangen af indeværende skoleår.

Jeg er selv tidligere elev fra Nordgårdsskolen. Muligvis er det derfor, at jeg ikke kan lægge to og to sammen og få det regnestykke til at gå op, der har fået flertallet af byrådet til at pege på, at det lige netop er Nordgårdsskolen, der skal lukkes.

Vi er alle sammen godt klar over, at Nordgårdsskolen er en særlig skole. Det er den første 100 procent tosprogede skole i Danmark, selv om nogle af børnene vel efterhånden må være tosprogede i tredje generation. Skolen har landets laveste karaktergennemsnit. Den er grim, nedslidt og bygget i beton. Og så har der været meget blæst om skolen, så længe den har eksisteret. De seneste seks år har skolen oplevet udskiftning af skolens ledelse hele fire gange.

Ny kurs med mange forhindringer

Den ustabile ledelse blev der for to år siden lagt op til skulle have en ende, da Rani Hørlyck blev sat til at lede skolen med mandat til at få den bragt tilbage på rette kurs. Det skortede ikke på utvetydig samlet politisk opbakning. Udtalelser af fremtrædende århusianske politikere som "nu skal vi sørge for der ikke går politisk rævekage i det. Rani – og Nordgårdsskolen – har brug for al mulig ro, støtte og opbakning fra os alle". Dog ser opgaven udefra ud til hele tiden at blive forstyrret af forhastede og "venden rundt på en tallerken"-beslutninger. Først var skolen udråbt til magnetskole, så blev den sidste skoleår med få måneders varsel omdannet til en heldagsskole – for så her kort inden sommerferien i år pludselig at blive bragt i spil som lukningstruet, uanset at Nordgårdsskolens resultater de seneste

to år har været bemærkelsesværdige.

Stigende elevtal

For det går nemlig fremad – skolen er på rette vej for første gang i mange år. Både i år og sidste år har Nordgårdsskolen oplevet en øget indskrivning i børnehaveklasserne, således at skolen har kunnet oprette fire børnehaveklasser i stedet for blot 2. Den glædelige udvikling viser, at flere forældre i Gellerup nu vælger deres lokale folkeskole til. Og med sine 462 elever er Nordgårdsskolen heller ikke nogen lille skole, men opfylder fint kravet til en bæredygtig folkeskole. Derudover har Nordgårdsskolen i det nye skoleår endda oplevet en stigning i det samlede elevtal – på trods af det frie skolevalg og sprogsceenerne, som placerer de dårligst dansktalende børn fra Gellerup på andre skoler rundt i kommunen – og så er stigningen er vel at mærke sket samtidig med, at skolen siden foråret har haft truslen om skolelukning hængende over hovedet. I juni 2007 var det samlede elevtal på 427 – ved skolestart august 2007 var det på 462 elever – en stigning på hele 35 elever.

Og tjekker man læseresultaterne i for eksempel tredje klasserne, så er der i løbet af de sidste to år sket en flot fremgang, fra at ingen elever i 2003 befandt sig i kategori A – den bedste gruppe af læsere – er der i 2007 nu 12 procent af 3. klasses børnene der kan betegnes som sikre læsere.

Skolen har efter en større udskiftning af lærere, nu et kompetent og samlet pædagogisk personale, der selv aktivt har valgt skolen til samtidig er der kommet økonomisk balance i skolens regnskab, der for blot et par år havde akkumuleret en milliongæld.

Skud forbi

Faldende elevtal i vestbyen er politikernes hovedargument for at

lukke skoler, men lige præcis i Gellerup – Nordgårdsskolens distrikt – rammer det argument helt ved siden af, for her er der nok af børn at tage af i mange år ud i fremtiden. Gellerupparken er nemlig Århus Kommunes mest børnerige område. Her leger næsten fem procent af alle kommunens børn mellem nul og 11 år på legepladserne på enten Bentes-, Dortes-, Jettes-, Lottes- eller Gudrunsvvej.

Andre årsager til dårlig luft

For mig at se, er der noget, der ikke hænger sammen, mellem det politikerne siger, og det de gør. Og så kan man jo kun spekulere over, hvorfor de nu gør, som de gør. Kan det mon være fordi, at politikerne forventer, at ingen protesterer, hvis man lukker en skole i Gellerup? Forældregruppen på Nordgårdsskolen er jo ikke kendt som byens stærkeste?

Er det fordi man er træt af den "larm", der uundgåeligt følger med, når man er en af landets mest omtalte folkeskoler?

Byrådets indstilling fra 15. august har givet Nordgårdsskolen otte ugers ekstra høringsfrist, hvor "hver en sten kan vendes", som Bunyamin Simsek har udtalt. Jeg vil opfordre til, at vi hurtigt går i gang med at vende alle sten, så vi måske kan få nogle af de skjulte motiver for en skolelukning frem i lyset – så vi også kan nå at diskutere dem, inden den endelige beslutning om at lukke skolen skal tages i byrådet til efteråret den 21. november 2007.

Det vil forhåbentlig kunne fjerne noget af den fæle lugt – og måske også give Nordgårdsskolen og ikke mindst Gellerupparken en reel chance for en fair behandling af områdets folkeskole.

Ps. Vi er nogen, som allerede er begyndt at vende sten – har du lyst til at være med, så kontakt mig på mobil 40718675 eller hhmh65@hotmail.com

BEDRE BESKYTTELSE AF EJENDOMSFUNKTIONÆRER

DET BLEV IKKE DENNE GANG

Af René Skau Björnsson, MF(S), medlem af Folketingets Boligudvalg

Det blev desværre ikke til bedre beskyttelse af ejendomsfunktionærerne imod voldstrusler i denne omgang. Socialdemokraterne havde stillet et forslag i Folketinget om, at ejendomsfunktionærer skulle beskyttes på lige fod med lærere, tog- og buspersonale og parkeringsvagter, men regeringen og Dansk Folkeparti ville ikke støtte forslaget.

De allerfleste beboere i de almene boliger opfører sig ordentligt over for ejendomsfunktionærerne, men der er desværre en lille gruppe beboere, som udøver vold eller truer med det. Det er ejendomsfunktionærerne, der i det daglige arbejde har kontakten med beboerne i de almene boliger, og som i den forbindelse udfører opgaver for kommunerne. I Københavns Kommune anmoder man f.eks. varmemestre om at indgå i den boligsociale kontaktpersonordning. Ordningen understreger, at ejendomsfunktionærerne i stigende grad optræder som

spydspidser i forbindelse med løsning af en række boligsociale opgaver. En undersøgelse lavet af Lejerbo i København viser desværre, at over halvdelen af ejendomsfunktionærerne havde været udsat for alvorlige trusler om vold. Det er et dybt foruroligende antal. Andre personalegrupper, som fx folkeskolelærere, tog- og buspersonale og parkeringsvagter, er beskyttet af den paragraf i straffeloven, som også beskytter politimænd. Vold og trusler om vold mod disse personalegrupper bliver straffet hårdere, fordi personalegrupperne udfører et vigtigt, men også til tider udsat erhverv.

Jeg mener, at ejendomsfunktionærerne selvfølgelig også skal nyde den samme beskyttelse. Vi skal ikke finde os i det høje antal voldstrusler mod ejendomsfunktionærerne. Selvfølgelig skal der også arbejdes med forebyggelse mod voldstrusler, men dette er desværre ikke nok.

Derfor fremsatte vi i foråret et for-

slag i Folketinget om, at ejendomsfunktionærer skulle indgå i den personkreds, som bliver ekstra beskyttet af straffeloven.

En sådan ekstra beskyttelse vil både sende et kraftigt signal til voldsmændene, men det vil også i praksis gøre det lettere at gribe ind over for vold og voldstrusler imod ejendomsfunktionærer. Hele oppositionen støttede vores forslag, men regeringen og Dansk Folkeparti ville desværre ikke støtte forslaget, og derfor blev det ikke vedtaget. Jeg undrer mig især over, at Dansk Folkeparti ikke ville være med til at give en bedre beskyttelse af ejendomsfunktionærerne. Men vi vil ufortrødent arbejde videre med vores forslag, så vi kan sikre bedre beskyttelse af det vigtige arbejde, som ejendomsfunktionærerne udfører.

DU KAN OGSÅ KIGGE IND PÅ

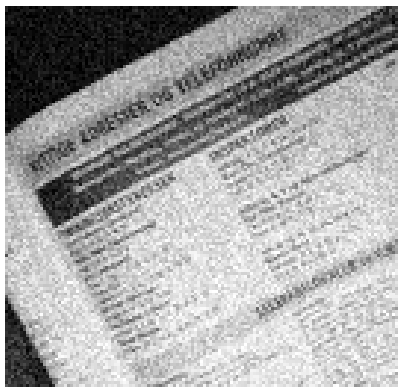
WWW.BBBO.DK

BRABRAND BOLIGFORENING

Gudrunsvej 10 A, 8220 Brabrand
Telefon 89 31 71 71
E-mail: Brabrand@bbbo.dk

ÅBNINGSTIDER:

Mandag-torsdag: 9.30 - 14.00
Torsdag også til 18.00
Fredag: 9.30 - 12.00

RETTELSE TIL INDSTIK

Vi skal meddele alle foreninger og deres brugere, at alle henvendelser angående det indstik, vi bringer to gange om året, for eftertiden skal sendes til:

Brabrand Boligforening
att. Marianne Steenberg
mast@bbbo.dk

INGEN AVIS I DAG

EN KLOG MAND SAGDE ENANG TIL MIG: »MAN SKAL ALDRIG ÆRGRE SIG«

af Inger Bloch

MORGEN: Lejligheden dufter af nylavet kaffe og ristet brød. Klassisk musik lyder blidt fra radioens P2; nu mangler blot avisen til morgenens hyggestund.

Men ak! Et hurtigt blik i entréen afslører en tom plads på gulvet nedenfor brev-sprækken. Igen i dag: INGEN AVIS!

Spejlet i entréen viser en ældre dame med et umådelig gnavent ansigt, hvor alle rynkerne peger nedad.

17-18 gange er en lignende situation forekommet i løbet af denne sommer, som også har budt på mange regn-vejrskage – for ikke at nævne, at Michael Rasmussen blev smidt ud af

Tour de France, netop da man begyndte at tro på, at han havde en chance for at vinde cykelløbet.

Skal jeg nu være sur og ærgre mig gul og grøn resten af dagen over disse fortrædeligheder? – eller skal jeg forsøge at få smilerynkerne frem igen? Jeg vælger det sidste:

Først en opringning til avisen: En venlig person i abonnementservice har som sædvanlig forskellige forklaringer på den manglende levering: Avisbudet er blevet syg – det er ferietid, og et reservebud er forsinket – vognen er i stykker o.s.v. o.s.v. men dagens avis skal

nok blive fratrasket i abonnementet (til abonnementspris forstås).

Jeg tænder nu for TV 2 News til morgenkaffen, og bagefter læser jeg nyheder på nettet. Således opmuntret konstaterer jeg i spejlet, at en enkelt smilerynke forsigtigt er ved at bane sig vej på mit før så tvære ansigt.

Men tilbage sidder jeg dog med en dyb undren over, at man hører aviserne beklage sig over truende bladdød og mistede abonnenter, samtidig med at de ikke engang har styr på udbringningen af dagens avis!

læserbreve

Må vi få nogle svar, Jesper?

Åbent brev til foreningsbestyrelsens formand, Jesper Pedersen om hans udtalelser til Århus Stiftstidende den 6. juni 2007 angående artikel i Skræppebladets juni nummer om Sonnesgården.

»Artiklen er fyldt med så mange usandheder, at der i øjeblikket er nogle, der er ved at undersøge, om skribenten og redaktøren kan gøres ansvarlige«, siger Jesper Pedersen til Århus Stiftstidende. »Et eller andet skal der ske. Vi kan jo ikke have, at et organ vi er ansvarlige for, fylder omverdenen med løgn«, lyder det videre.

På foreningsrådsmødet den 19. juni 2007 spurgte jeg til usandhederne i artiklen, og om hvem »nogle« var, som var i gang med at undersøge om skribent og redaktør kunne gøres ansvarlige. Jesper Pedersen var på grund af lovligt fravær forhindret i at svare på mødet, men næstformand Keld Albrechtsen henviste til, at spørgsmålene blev stilet til formanden selv. Imidlertid kunne Keld Albrechtsen oplyse, at sagen ikke havde været diskuteret i foreningsbestyrelsen inden formandens udtalelser til avisen. Næstformanden kunne således ikke

oplyse om, hvem »nogle« var.

Da der ikke er kommet yderligere kommentarer fra formanden, direktøren eller foreningsbestyrelsen i juli nummeret af Skræppebladet, så vil jer hermed anmode formand Jesper Pedersen om nogle klare svar på følgende 2 spørgsmål.

1. Hvilke passager i artiklen i juni-nummeret af Skræppebladet om Sonnesgården er usandt?
2. Hvem er »nogle«, som er i gang med en undersøgelse. Og hvem har besluttet det, når det ikke er besluttet i foreningsbestyrelsen?

Da Skræppebladets forhold må interessere alle bladets læsere og især hele repræsentantskabet vil jeg foreslå, at svarene både kommer i Skræppebladet og på repræsentantskabsmødet den 29. august, hvor formanden jo kan gennemgå alle usandhederne minutløst.

På foreningsrådsmødet blev det oplyst, at foreningsbestyrelsen havde nedsat et

udvalg, som skulle se på Skræppebladet. Udvalget skal se på, hvordan Skræppebladet kan sikres i fremtiden og ikke den aktuelle konflikt. Jeg finder det ret besynderligt, at foreningsbestyrelsen nedsætter et udvalg, når vi ikke engang kan få svar på, om der overhovedet er noget usandt i artiklen – eller hvem, der er sat til at undersøge, om nogen kan drages til ansvar.

Jeg vil derfor opfordre til, at beslutning om nedsættelse af et evt. udvalg og kommissorium besluttet i repræsentantskabet.

Edvin Juhl
Afdeling 6

Svar på læserbrev

Bestyrelsen har nedsat et udvalg, som skal se på Skræppebladets struktur. Så længe dette udvalg arbejder, ønsker bestyrelsen ikke at kommentere yderligere.

Med venlig hilsen Jesper Pedersen,
formand for foreningsbestyrelsen.

..... 6 - Holmstrup

MARKEDSDAG I HOLMSTRUP

LIVLIG HANDEL VED BODERNE FORAN LOKALBRUGSEN

af Ulrik Ricco Hansen

foto af Lars Eg

Der blev fredag d. 10. august med stor succes afholdt markedsdag for både børn og voksne ved LokalBrugsen i Holmstrup på Jernaldervej.

Både børn og voksne solgte ud af såvel gamle som nye produkter. Mange børn solgte legetøj, bøger og spil, de var vokset fra. De voksne solgte alt fra nye sko til mere almindelige »lopper« som f.eks. lysestager og vaser.

Det var især børnenes marked og de fleste af de cirka 20 boder var bemandede af børn, dog havde de fleste en voksen med sig.

..... 2 - Søvangen

SEPTEMBER-TILBUD I SØVANGEN

CAFÉ, RUNDVISNING OG GODT AT SPISE

Torsdag den 13. sept. klokken 19.00
Rundvisning og orientering om
fælleshusets aktiviteter og dets fremtid.
Der serveres kaffe med småkager.

Søndag den 16. sept. klokken 14.00
Café-eftermiddag fra kl. 14 til 16.30.

Kaffe med brød 20,- kr.
Der vil være mulighed for tilmelding til
fællesspisning denne dag samt onsdag
den 19. kl. 17.30 – 18.00.

Tirsdag den 25. sept. klokken 18.00.
Fællesspisning

Menu: Stegt kylling, hvide kartofler,
sauce og agurkesalat. Pris 40,- kr. der
betales ved tilmeldingen.

*Vi glæder os til at se jer.
af Beboerudvalget*

TIL SOMMERFEST I SØVANGEN

EN DEJLIG AFTEN, DER BØR GENTAGES

af Peter Kjellerup Hansen

foto af Michael Bang Jørgensen

Grillmiddagen var helstegt pattegris m/ div. tilbehør, bagte kartofler, grønsager, creme fraise mm, tilberedt af Stjernholmslagteren og fulgt op af kaffe med kage. Under spisningen blev selskabet underholdt af livemusik, spillet af Jes Maribo i et »one-man-rock-swing« blandet med gamle danske evergreens. Det var første gang og sikkert ikke sidste han var sat til at forestå underholdningen. Senere på aftenen trådte hans kone til, og sammen i en duo spillede de op til dans. Hele aftenen igennem var der salg af øl, vin og sodavand til gængse priser, og inden hver gik til sit i jævn løftet stemning, blev der afholdt lotteri. Alt i alt en vellykket debutaften, som Georg Nielsen sagde: Det her gør vi igen, når det bliver jul.

Det var i en utrolig fin stemning, afdeling 2, Søvangen, lørdag den 11. august 2007 indledte sit nye Sommerfest i afdelingen. Stedet var Beboerhuset Bir-

gørerne havde garderet sig, så de mange fremmødte kunne sidde under en interimistisk opsat sejldug, der blafrede truende. Birthe Wisén indledte festen

gittevej 1A, og 66 voksne beboere m/l dreng havde tilmeldt sig arrangementet, der var tænkt som ren grillfest, underforstået under åben himmel. Men vejret syntes ikke helt enig. Det var en tordenlummer sommeraften, og arran-

med at byde velkommen, og sagde bl.a.: Hvis I skal have noget at drikke, kalder I bare på en af de små vævre piger - Hvem er det? lød det straks tilbage, og resten af aftenen kunne man med jævne mellemrum høre: Hej Nymfe, her!.

PS: Fra arrangørerne lyder det: »Vi blev enige om at gentage det næste sommer, i uge 32.«

..... 11/12 - Odinsgård/Thorsbjerg

MAXI-MEGA-BORDFODBOLD OG SEXET BANKO

MUNTER SOMMERFEST I AFDELING 11 OG 12 DEN 4. AUGUST

tekst og foto af Ulrik Ricco Hansen

Solen står lavt på himlen. Det dufter lækkert fra de store runde griller uden for fælleshuset i Thorsbjerg. Der er koteletter og bøffer, der er pølser – store og små. En mor har travlt med at vende de mange små spyd med krydret kød og grønstager til familie og venner på frokostbænken under det store aspetræ. Den unge knægt, som kommer for at hjælpe til ved grillen, spørger frejdigt, om jeg vil smage?

Jeg takker høfligt nej, for jeg er kommet til den fælles sommerfest i afdeling 11 og 12 for at høre nærmere om dagen. To af de aktive kræfter, Gitte Sørensen og Sonja Jensen – begge fra Odinsgården – vil gerne fortælle om arrangementet, mens de nyder en pause med grillede lækkerier, salat og pizza.

Festlige afdelinger

Der er en humørfyldt stemning på det saftiggrønne areal mellem de to afdelinger, der ligger ved siden af hinanden. Sidste år var der ikke meget fest i nogen af afdelingerne, men i år tager de revanche. Sammen arrangerede de den velbesøgte aktivitetsdag med leg og spil i juni (måske mest på Thorsbjergs initiativ), og nu er der sommerfest (måske mest på Odinsgårdens initiativ). Udefra ligner det en succesopskrift på aktiviteter og samarbejde. Og der er da også kun munterhed at høre om dagens aktiviteter

Personer på stang

Ved den lange, hvide bordrække sidder Sonja og Gitte og griner. Gitte har fortalt

om en af dagens aktiviteter, »turnering i maxi-mega-bordfodbold«. Hun var selv en af deltagerne i en aktivitet, hvor det kendte bordfodboldspil med spillere på stænger er forstørret op, og spillerne er rigtige personer bundet sammen på rækker.

Gitte beskylder en deltager på det andet hold (en beboer i Thorsbjerg, Rune Utoft, som er boligforeningens nye administrationschef) for at snyde:

»Han hev i vores reb, så jeg kom til at takle en på mit eget hold – ha-a-ha-ha,« lyder det fra Gitte, der med et glimt i øjet gerne vil fortælle mere om den spøjse fodboldturnering.

»Der var fire hold, der alle kæmpede mod hinanden – så det har taget nogle timer. Og det er maxi-mega-hårdt! For

når man er bundet fast er det svært at flytte sig uden at trække i alle de andre, så det blev en svedig omgang.»

Det næste er 6

Sonja kan også muntert berette om sit livs første oplevelse som opråber til banko.

»Der var mord i øjnene på nogle af deltagerne, når jeg ikke råbte de rigtige numre op, ha-ha. Og det blev vist også lidt for sexet en gang imellem. Først kunne jeg ikke udtale tallet 6 uden færøsk accent og store grin i salen. Det næste tal var, ja, 69,« griner Sonja.

Til eftermiddagens banko kunne deltagerne vinde kaffe, vin, chokolade og gavekort til Bilka. Selvom der forud for sommerfesten havde været talt om et maraton-banko, blev det 'kun' til 10 spil, men der var stuvende fuldt i Stenhyttens festlokale.

»Stemningen var så koncentreret, at vi andre ikke turde gå forbi,« bemærker Gitte.

Guf for børnene

I løbet af eftermiddagen var jeg forbi for at vejre stemningen. Mange børn var mødt op og muntrede sig i den lille hoppeborg. Andre spillede fodbold eller kæmpede mod hinanden i store sumobryder-dragter, som der selvfølgelig også havde været en turnering for.

Alle børn fik en kupon til et bæger popcorn, en candyfloss og en slikpose.

Og så var der så meget saftvand, de kunne drikke.

Fælles picnic

»Der har nok været omkring 150 deltagere i løbet af dagen,« fortæller Sonja ved langbordet. »Vi har haft stor opbakning, og 15 frivillige har hjulpet til med aktiviteterne.«

»Selvom der denne gang har været flest frivillige fra Odinsgård, har deltagerne været ligeligt fordelt mellem de to afdelinger,« siger Gitte og funderer: »Oftentimes tænker vi ikke over, at det faktisk er to afdelinger, fordi samarbejdet er så godt.«

Det tyder derfor på, at succesen gentages:

»Alle har været i en positiv stemning – og alle har været med til at skabe rammerne, ved f.eks. selv at bære service ud i køkkenet,« siger Gitte.

»Ja, der har været lidt picnic over det – som en stor fælles udflugt,« siger Sonja.

»Vi holder stilen til næste år – måske med et par forbedringer,« lyder det meget optimistisk fra Gitte, inden Mortens Trio spiller op i festsalen.

AFDELINGSMØDE

LÆR SVÆRE ORD AT KENDE

af Inger Bloch

Nu er det tid for afdelingsmøder; som sædvanlig spekulerer man lidt over, hvor mange der egentlig møder op – og i det hele taget interesserer sig for, hvad der foregår i afdelingen, hvem der vælges til afdelingsbestyrelsen,

og for eksempel hvordan regnskab og budget ser ud. – Selv har jeg lært, at ordet byggeomkostningsindeks er et vigtigt ord for os alle; denne størrelse er nemlig steget voldsomt i løbet af den sidste tid – og det forhold vil medføre

husleje-forhøjelser i det kommende år. Måske kan vi få uddybet kendskabet til dette ord på mødet.

I bestyrelsen håber vi selvfølgelig, at der kommer rigtig mange til afdelingsmødet!

NYT FRA GELLERUP PENSIONISTKLUB

BANKOSPIL OG LØVFALDSTUR

af Svend Erik Sørensen / på bestyrelsens vegne

Først velkommen tilbage, fra en forhåbentlig god sommerferie, og på trods af vejret, som har været både godt og skidt, husker man heldigvis næsten kun de gode dage. Så jeg håber, at I har samlet kræfter til at deltage i vores dejlige efterårsprogram, som består af: Bankospil, Udflugtstur og underholdning, så der er lidt for enhver smag, og så er det billigt.

Vi lægger ud som sædvanlig med:

Kæmpe bankospil

onsdag den 19. september kl. 14,00.
Der er gratis kaffe og brød, så det er med at komme op af stolene og op i Lokalcentert. Det er stadig dér, de gode Banko-spil er.

Løvspringstur

Onsdag den 3. oktober kl. 9.00
Løvspringsturen, som går til Spøttrup Kro, hvor vi skal have noget at spise, og som sædvanlig kører vi en tur

i området. Kromanden prøver at få en lokal person til at komme og fortælle lidt om, hvad vi ser. Derefter tilbage til eftermiddagskaffen. Derefter hjemad. Undskyld jeg glemte at sige, at der som sædvanlig er morgenkaffe og rundstykker på en rasteplads et sted på vej derop.
Husk billetter sælges stadig efter parolen først til mølle. Og så er prisen stadig så billigt, at alle kan deltage, kun kr.175,00.

STIL OP TIL ET AKTIVT OG NYTÆNKENDE BRUGERRÅD

OPSTILLINGSMØDE DEN 9. OKTOBER 2007 PÅ LOKALCENTER GELLERUP

Kl. 14.00 - 16.00:

Opstillingsmøde:

- Orientering om brugerrådsarbejde
- Orientering om lokalcenteret
- Derefter opstilling.

Der serveres kaffe og kage

kl. 16.15 - 17.00:

Møde for de opstillede

- Fotografering
- Noter til valgpeje
- Snitter, øl og vand

vil du vide nærmere så kontakt brugerrådet på lokalcenteret eller brugerrådsformand Erik Ilsøe på tf. 8625 6008

LADEN SØGER MADMOR

VIL DU VÆRE MED TIL AT LAVE MAD?

af Lonnie Hedegaard / Husmand

Da vores gode madmor desværre har været nødt til at stoppe, er det foreløbig husmanden, der laver mad i Laden.

Pga tidsnød bliver der kun mad tirsdag, onsdag og torsdag.

SÅ..... hvis du, eller en du kender, har tid, lyst eller lejlighed, skal i aktivering eller noget helt tiende, ville det være fantastisk, hvis du eller en

30 - skræppebladet september 2007

anden har lyst til at give en hånd med i Folkekøkkenet.

Det kan være alt mellem 1 og 5 dage hver eller hver anden uge. Tidsrammen er ca. fra kl. 13.30 til 18.30. Der er hjælp i køkkenet til kartoffelskrælning og opvask.

Vi kan ikke tilbyde penge som betaling, men derimod en masse socialt samvær med nogle hyggelige mennesker i et

hyggeligt hus, samt selvfølgelig gratis forplejning til dig, når du er her.

Kom og få en snak med husmanden.

Forhåbentlig på gensyn

NU ER SKOLERNE STARTET IGEN -

- OG DERMED OGSÅ LEKTIEHJÆLPEN PÅ GELLERUP BIBLIOTEK

af Lone Hedelund, Afdelingsbibliotekar Gellerup/Hasle biblioteker

Mandag d. 20. august åbner lektiehjælpen Tusindfryd igen dørene for såvel gamle som nye brugere fra Gellerupområdet efter endt sommerferie.

I ugens fire første dage er der mulighed for børn, unge og voksne at få hjælp på følgende klokkeslæt: mandag kl. 15 til kl. 16.45, onsdag kl. 14 til kl. 16.45 samt tirsdag og torsdag kl. 16 til kl. 17.30.

Har du svært med matematikken, dine fysikopgaver, den danske stil eller en tysk oversættelse, eller betydningen af et ord. Hvad står der egentlig i det brev, du har fået fra Århus Kommune

Du kan få lektiehjælp uanset om du går i 4., 9. eller 10. klasse, om du går i folke- eller på privatskole, om du går på Sprogskole, skal til teoriprøve for at få

kørekort, eller du er startet på en gymnasial uddannelse eller en erhvervsrelateret.

Lektiehjælpen er gratis og for alle uanset alder. Man skal ikke bestille tid, men bare dukke op.

Lektiehjælpen Tusindfryd holder til på Gellerup Bibliotek, Community Center Gellerup, Gudrunsvej 78.

Lektiehjælpen starter igen efter sommerferien mandag d. 20. august.

LIVSVÆRKSTEDERNE

CAFÉ VITA I SEPTEMBER

Mandage i september

Mandag den 3. september, kl. 17.00:
Paprikagryde m. rodfrugter & løse ris

Mandag den 10. september, kl. 17.00:
Tyrkisk Køfta m. tomatsovs (Halal)

Mandag den 17. september, kl. 17.00:
Forårssruller m. ris, salat & sur/sød sovs

Mandag den 24. september, kl. 17.00
Oksesteg m. kartofler & surt (Halal)

Fredage i september

Fredag d. 7. september, kl. 12.00:
Spareribs m. stegte kartofler & salat

Fredag d. 14. september, kl. 12.00:
Gullash m. kartoffelmos (Halal)

Fredag d. 21. september, kl. 12.00:
Paneret flæsk m. persillesovs & kartofler

Fredag d. 28. september, kl. 12.00:
Kødsovs m. kartoffelmos (Halal)

Madklub i Café Vita

Hver torsdag, fra kl. 16.30 til kl. 20.00, har vi madklub i caféen, hvor vi laver spændende mad efter deltagernes ønsker.

Sidder du alene og har lyst til at lave mad i fællesskab med andre, og samles og hyggesnakke over middagen, er du meget velkommen til at kontakte Køkkenleder Michael Andersen på tlf.: 86 25 95 99.

Caféen er lukket mens vi har madklub. Vi forventer at du som deltager, er med

til at lave maden.
Pris pr. gang er 28,- kr.

Banko i Café Vita

Torsdage i lige uger er der banko i Café Vita i Livsværkstederne i City Vest, fra kl. 13 til kl. 15.

Det koster 8 kr. pr. plade, Kom og vær med i hyggeligtsamvær, med spændende præmier.

SKRÆPPENS TAVLE

Frivilligt Socialt Arbejde

Vil du vide, hvad det er?

Har du lyst til at være FRIVILLIG?

Ku' du tænke dig at give en
HJÆLPENDE HÅND?

Kender du nogen som har brug for hjælp?

Kontakt FRIBØRSEN

Foreningskonsulent

Jabbar Yazdani

jy@friboersen.dk

50 51 86 19

Mobile kontor i Vestbyen

Det sker på Gellerup Bibliotek i et samarbejde med
Folkeinformation.

Hver anden onsdag i ulige uger. Træffetider skifte-
vis formiddag og eftermiddag – kontakt Jabbar for
nærmere information.

Ældresagen og Dansk Flygtningehjælp er gået i samarbejde

Vi undersøger i øjeblikket, om der er et
behov for en besøgstjeneste for ældre
flygtninge og indvandrere.

Vi vil gerne specialuddanne disse be-
søgsvenner, så de kan være til gavn for
alle folkeslag.

Vi beder om hjælp. Kontakt os, hvis I har
kendskab til nogle ensomme mennesker

Birthe Vixø

Louisevej 36

8220 Brabrand

Tlf. 28 29 58 09

NYT CAFÉTILBUD I LADEN

Fra august måned vil der hver torsdag være
café i Laden. Der vil være mulighed for at
købe kaffe, te og måske en lille kage til små
penge.

Du kan komme og snakke, hygge og læse
avis. Måske er der mulighed for et spil kort
eller et parti skak.

Første gang bliver torsdag d. 23/8 fra 10-13

Kom og vær med til nogle hyggelige
formiddage.

Forhåbentlig på gensyn

Lonnie Hedegaard/Husmand

LADENS FOLKEKØKKEN

Madplan for august 2007

Tirsdag	4	Boller i karry
Onsdag	5	Ostindisk karry
Torsdag	6	Kalkungryde med ananas
Tirsdag	11	Ugens fiskeret
Onsdag	12	Lasagne
Torsdag	13	Farseret blomkål
Tirsdag	18	Kalkunsnitzel
Onsdag	19	Italienske hakkebøffer
Torsdag	20	Stegt kylling
Tirsdag	25	Hjerter i flødesovs
Onsdag	26	Stribet fiskepostej
Torsdag	27	Rikkens ovnret m medister
Tirsdag	28	Dansk bøv m. løg
Onsdag	29	Kalkunsteg
Torsdag	30	Fiskefrikadeller med ananas

ret til ændringer forbeholdes

Maden bliver serveret fra
kl. 17.00 til kl. 18.00

Priser
Voksne 25 kr.
Børn 12 kr.

Kan du lide at lave mad
Kom og berig vores folkekøkken med
dine færdigheder. Vi har friske råvarer
og friske medarbejdere. Du må lave
engelsk, arabisk, somalisk, chilensk
mad m.v. Vi kan godt lide forandringer.
Er du den, der har lyst til det, er det al-
letiders mulighed for at berige dig selv
og Ladens Folkekøkken med lækker
»ikke-dansk« mad. Arbejdet er frivil-
ligt, så hygge og samvær er lønnen.

Bestilling
Af hensyn til planlægning bedes du
tilmelde dig på de dertil ophængte be-
stillingssedler, meget gerne dagen før.
Du kan tilmelde dig på tlf. 86 25 91 58.
Bemærk, at mad, der er bestilt, skal af-
hentes inden kl. 18.00, ellers bliver den
solgt til anden side.

Tousgårdsladen
Edwin Rahrs Vej 6 B
Tlf. 86 25 91 58

GELLERUP BADET

DIN LOKALE SVØMMEHAL

Åbningstider:

Mandag, onsdag og fredag	kl. 06.00 – 12.00
Onsdag tillige	kl. 14.00 – 16.00
Onsdag - Kvindesvømning	kl. 16.00 – 18.30
Torsdag	kl. 14.00 – 19.00
Festlig familie fredag	kl. 15.00 – 17.00
Lørdag og søndag	kl. 10.00 – 15.00
Lørdag - Kvindesvømning	kl. 15.00 – 18.00

Priser:

Voksne	kr. 31,00
Rabatkort voksne 12 bade	kr. 310,00
Børn og pensionister	kr. 17,00
Rabatkort børn og pens. 12 bade	kr. 170,00
Festlig familie fredag børn/voksne	kr. 5,00/10,00
Nøglepolet	kr. 20,00

Sauna er gratis.

Man bliver kaldt op af vandet en halv time før lukketid.

Svømmeaktiviteter:

Seniorsvømning er udvidet til både mandag, onsdag og fredag formiddag.

AGF:

Tilbyder svømmeundervisning.

Børnehold for begyndere og viderekomne, hold for overvægtige, undervisning for voksne, aqua-aerobic og nu også babysvømning
Se alt om holdene på www.agf.dk/svømning under Gellerup Badet

Tilkørsel:

Buslinie 5, 15, 16 og 18 lige til døren
Der er P-pladser lige udenfor badet.

Hjemmeside:

www.svommeanlag.dk

Lav ordene om, så det øverste ord bliver til det nederste.
I hver linie må man ændre ét bogstav.

S K A B	M U S	K A N D E	S O L	B O G	H O P P E
S K U B					
S K U M					
S T U M	K A T	T A N K E	N A T	T A L	L A M P E

		Før U			
	7				
9			8		
			3		
	6				1
				5	
Efter O				2	4

Find kodeordet i børnekrydsen.
Kodeordet i juli var »ÅLBORG«

Vinderne af et gavekort
på 50 kroner blev:

Anny Rasmussen
Stenaldervej 151
8220 Brabrand

Camilla Sømod
Rødlundvej 48
8462 Harlev J.

Derya Karanan
Jettesvej 3,2.tv
8220 Brabrand

Bemærk at gavekortene
gælder til G.E.C. GADs boghandel

Løsningen i Børne-kryds og tværs'en er:

Indsendt af: NAVN:

ADRESSE:

Løsningen sendes til SKRÆPPEBLADET, GUDRUNSVEJ 2, KLD., 8220 BRABRAND, så vi har den senest torsdag den 13. september kl. 19

Aktiviteter i September

To	13.	19.00:	Rundvisning/orientering, Søvangen	side 26
Sø	16.	14.00:	Café-eftermiddag, Søvangen	side 26
On	19.	14.00:	Banko, Gellerup pensionistklub	side 30
Ti	25.	18.00:	Fællesspisning, Søvangen	side 26

Efterårets aftelingsmøder

side 19

AFDELINGSFORMÆND

Afdeling 1, Hans Broges Parken:
Asger Frederiksen, tlf. 86 26 26 17

Afdeling 2, Søvangen:
Birthe Wisén, tlf. 86 25 36 71

Afdeling 3, Skovgårdsparken:
Conny Jepsen, tlf. 86 25 76 80 / morconny@stofanet.dk

Afdeling 4, Gellerupparken:
Khaled Mansour, tlf. 86 25 22 08 / alnour70@hotmail.com

Afdeling 5, Toveshøj:
Hasse Vind, tlf. 61 70 89 54 / hvind@stofanet.dk

Afdeling 6, Holmstrup:
Jernaldervej 215, tlf. 86 24 37 24/afdeling6@stofanet.dk

Afdeling 7/15
Hasselhøj/Hasselengen:
Erik L. Andersen, tlf. 26 25 90 72 / eran@stofanet.dk

Afdeling 8, Drejergården:
Karsten Sørensen, tlf. 22 47 58 01

Afdeling 10, Rødlundparken:
Aase Christensen
roedlund@stofanet.dk

Afdeling 11, Odinsgård:
Karina Linnar

Afdeling 12, Thorsbjerg:
Esben Trige, tlf. 86 24 51 67 / afdelingtolv@stofanet.dk

Afdeling 14, Borumtoften:
Kim Mørch (kontakt), tlf. 40 85 78 11

Afdeling 16, Voldbækhave:
Søren Erichsen, tlf. 86 26 26 36

Afdeling 17, Højriisparken:
Preben F. Jensen / hojriis@stofanet.dk

Afdeling 18, Lyngby:
Morten L. Nielsen

Afdeling 19, Bronzealdervænget:
Jørgen Lund, tlf. 40 94 50 27
jokskilove@stofanet.dk

Afdeling 21, Hasselager:
Birgit Sonja Leth Jensen (kontakt)

Afdeling 22, Sonnesgården:
Hanne Grunnet, tlf. 86 12 24 55

Afdeling 23, Skovhøj Hasselager:
Benny Pedersen, tlf. 86 24 27 50
bb.uldjyden@it.dk

Afdeling 24, Skovhøj Hasselager:
Claus Bech, tlf. 22 34 98 19 / clausbech@yahoo.dk

FORENINGSBESTYRELSEN

Jesper Pedersen (formand)
Udsigten 66, tlf. 86 26 08 90 / iec@post8.tele.dk

Henning Wøller
Udsigten 82, tlf. 86 26 25 76 / woller@stofanet.dk

Morten Fich
Jernaldervej 229 A, 1. tv., tlf. 86 24 47 33
mfich@vip.cybercity.dk

Rene Skau Björnsson
Lykkeshøj 66, tlf. 86 26 52 22 / sresj@ft.dk

Herman Nielsen
Jernaldervej 263 B, st. th., tlf. 23 95 79 45
www.hermannnielsen.dk

Hans Esmann Eriksen
Sonnesgade 14, 2. lejl. 3, tlf. 70 20 07 07
hans@dragsteddevelopment.dk

Keld Albrechtsen
Jernaldervej 247, lejl. 7, tlf. 86 24 51 50
keldalbrechtsen@stofanet.dk

INSPEKTØRER

Afdeling 1, 2, 3, 7/15, 8, 16, 17, 21, 23 & 24:
Carsten Falck / Gudrunsvvej 10A, tlf. 89 31 71 71

Afdeling 4, 5 & Hejredalskollegiet:
Ege Høst Hansen / Edw. Rahrsvej 32, tlf. 89 31 71 31

Afdeling 6, 10, 11, 12, 14, 18, 19 & 22:
Henrik Sørensen / Gudrunsvvej 10A, tlf. 89 31 71 71

BEBOERRÅDGIVNINGEN

Gudrunsvvej 16, 1. th.,
Træffetider: tirsdag, 10-12, torsdag 15-18
Tlf. 86 25 21 26, 86 25 21 50 & 86 25 21 46

BEBOERRÅDGIVNING TOVESHØJ

Maryam Fereidania træffes i Tousgårdsbladen
tirsdag 10-12 / torsdag 15-17

ANTENNESERVICE

Stofa Antenneservice tlf. 88 30 30 30
Mandag-fredag: kl. 08.00-20.00
Lørdag: kl. 10.00-14.00
Dog med undtagelse af helligdage.
uden for vores alm. åbningstid: telefon 88 13 18 18.

TOTALSERVICE

Tlf. 89 31 71 71 eller mobil 20 20 22 81
Hverdag efter kl. 15.30 – weekend hele døgnet.

NÆRPOLITI

Tlf. 86 25 14 48 / aarhus-brabrand@politi.dk
Mandag-fredag kl. 12.00-14.00
torsdag desuden kl. 16.00-17.30

NABOSKABERNE / FÆLLESHUSET YGGDRASIL

Tlf. 86 25 10 16 / naboskaberne@stofanet.dk

LÆGEVAGTEN Tlf. 86 20 10 22

TOUSGÅRDSLADEN Tlf. 86 25 91 58

LADENS FOLKEKØKKEN

tlf. 86 25 91 58
Spisning hverdag 17.00-18.00 Tilmelding kl. 12

STENHYTTEN

Stenaldervej 77 – tlf. 86 24 71 08

UNDERHUSET

Ingasvej 66 / Torsdag kl. 19-22, søndag kl. 10-12
Formand: Freddy Pedersen, Sigridsvej 49